

Revizijsko poročilo

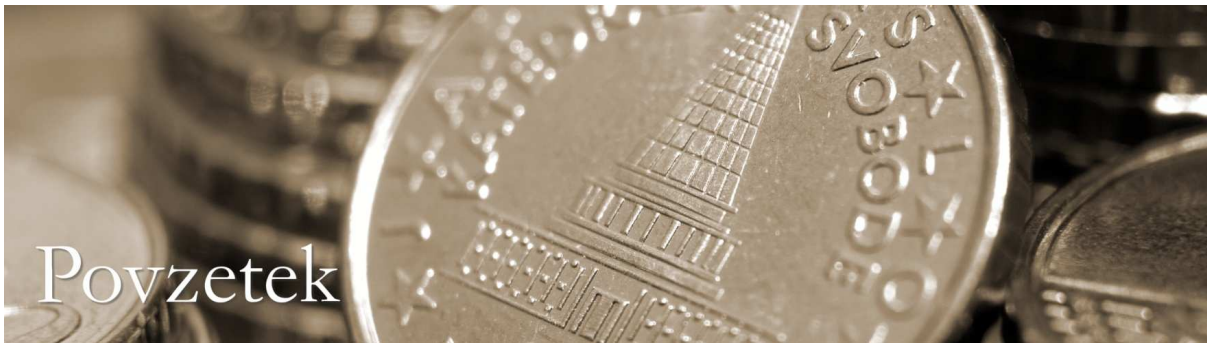
Uspešnost zagotavljanja dijaške
prehrane v srednjih šolah

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Revizijsko poročilo

Uspešnost zagotavljanja dijaške
prehrane v srednjih šolah

Revidirali smo uspešnost zagotavljanja obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009. Pri tem smo ocenjevali uspešnost Ministrstva za šolstvo in šport ter petih srednjih šol pri uvajanju dijaške prehrane, uresničevanju Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in ali so bili zahtevki za proračunska sredstva za dijaško prehrano pred izplačili preverjeni. V revizijo so bile vključene naslednje srednje šole: Ekonomska šola Novo mesto, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, Gimnazija Kranj, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana in Srednja zdravstvena šola Celje.

Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju: ministrstvo) pred uvedbo Zakona o subvencioniranju dijaške prehrane ni pripravilo merljivih ciljev na podlagi analize, kaj želi z uvedbo tega zakona doseči. Določilo je le splošne cilje, zato ni bilo mogoče analizirati načrtovanih in uresničenih ciljev za uvedbo dnevnih toplih obrokov v srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009. Ministrstvo ni dovolj proučilo možnosti uvedbe prehodnega obdobja uvajanja Zakona o subvencioniranju dijaške prehrane, izvajanja notranjega in zunanjega nadzora glede kakovosti prehrane, usposabljanja kadra ter dejstva, da je izvajanje zakona zaradi pomanjkanja prostorskih kapacitet v nekaterih srednjih šolah posegalo v organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa ter podaljševalo čas prisotnosti dijakov, kar je težava predvsem za dijake vozače. Računsko sodišče je ocenilo, da so v šolskem letu 2008/2009 znašali stroški zavrženih dnevnih toplih obrokov 160.000 evrov ali 0,5 odstotka vseh odhodkov ministrstva za subvencioniranje dijaške prehrane, kar kaže na neprimeren odnos nekaterih dijakov do hrane. Glede na to, da kar več kot četrtina srednjih šol ni zagotovila evidenc prijav dijakov k obrokom in da 17 odstotkov srednjih šol ni zagotovilo evidenc glede prevzetih obrokov, obstaja tveganje, da so evidence pomanjkljive in da notranje kontrole slabo delujejo. Ministrstvo ni pripravilo zbirnega in podrobnejšega načrta potrebnih vlaganj za zagotovitev prostorskih pogojev in opreme, potrebne za izvajanje dijaške prehrane po srednjih šolah.

Ministrstvo je z uvedbo dnevnega toplega obroka na srednjih šolah in z uveljavitvijo Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah prispevalo k izboljšanju prehranjevalnih navad srednješolske mladine, kar potrjuje velik delež srednjih šol, ki so uvedle dijaško prehrano, in visok odstotek dijakov, ki so to možnost izkoristili v šolskem letu 2008/2009.

Trem od petih srednjih šol, pri katerih je bila izvedena revizija, je v šolskem letu 2008/2009 uspelo zagotoviti dijakom dnevni topli obrok, medtem ko Ekonomske šole Novo mesto tega ni uspelo zagotoviti, Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana pa le deloma. V obeh navedenih srednjih šolah niso imeli razdelilne kuhinje in jedilnice, zato so dijaki zaužili obroke kar v učilnicah. Obe šoli v sodelovanju z ministrstvom v šolskem letu 2009/2010 načrtujeta investicijo v razdelilno kuhinjo in jedilnico. Vseh pet srednjih šol je zagotovilo topel oziroma hladen obrok precej visokemu odstotku vseh dijakov, in sicer od 82 do 86 odstotkov.

Štiri od petih srednjih šol, pri katerih je potekala revizija, so upoštevale smernice zdravega prehranjevanja in druga priporočila zdrave prehrane pri sestavljanju toplih obrokov. Kombinacije v jedilnikih so temeljile na kar pogostem vključevanju sadja in/ali zelenjave ter pogostem vključevanju polnovrednih živil in tudi rib, oceno je slabilo le pre pogosto vključevanje nekaterih odsvetovanih živil. V dnevnih obrokih, ki jih je ponujala Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, pa sta bila preredko vključena sadje in/ali zelenjava ter pre pogosto vključena odsvetovana živila in postopki priprave.

Od petih srednjih šol so štiri srednje šole poleg zakonsko zahtevanih podatkov sicer zagotovile zahtevane evidence ter preverjale naročene in dostavljene obroke oziroma razdeljene malice dijakom v ročni ali v elektronski obliki na osnovi vzpostavljene kontrole po načelu 'naročeno je tudi porabljeno', kar pa ni zagotovilo podatkov o naročenih in dejansko prejetih šolskih malicah tudi po posameznih dijakih. Šele to bi omogočilo evidenčni pregled in nadzor srednjih šol ter preverjene podatke za dejansko porabo naročenih obrokov, ki so jih srednje šole vnašale v aplikacije ministrstva. Izjemo predstavlja Srednja zdravstvena šola Celje, ki je uvedla ustrezne kontrole tudi nad naročanjem in porabo šolskih malic.

Računsko sodišče je Ministrstvu za šolstvo in šport, Ekonomski šoli Novo mesto, Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana, Gimnaziji Kranj in Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana podalo tudi vrsto *priporočil* v zvezi z izboljšanjem zagotavljanja obveznega toplega obroka dijakom.

KAZALO

1. UVOD	8
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE	8
1.2 PREDSTAVITEV PODROČJA REVIZIJE.....	9
1.2.1 Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010.....	13
1.2.2 Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.....	13
1.2.3 Projekt »Cindi«	14
1.3 REVIDIRANCI	14
1.3.1 Ministrstvo za šolstvo in šport	14
1.3.2 Ekonomska šola Novo mesto	15
1.3.3 Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	15
1.3.4 Gimnazija Kranj.....	16
1.3.5 Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana	16
1.3.6 Srednja zdravstvena šola Celje.....	16
1.4 REVIZIJSKI PRISTOP	16
2. ZAGOTAVLJANJE DIJAŠKE PREHRANE	17
2.1 AKTIVNOSTI MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT	17
2.1.1 Prva analiza o dijaški prehrani	18
2.1.2 Druga analiza o dijaški prehrani	19
2.1.3 Investicije	21
2.2 AKTIVNOSTI EKONOMSKE ŠOLE NOVO MESTO.....	22
2.3 AKTIVNOSTI GIMNAZIJE JOŽETA PLEČNIKA LJUBLJANA.....	23
2.4 AKTIVNOSTI GIMNAZIJE KRANJ.....	24
2.5 AKTIVNOSTI SREDNJE VZGOJITELJSKE ŠOLE IN GIMNAZIJE LJUBLJANA	24
2.6 AKTIVNOSTI SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE CELJE.....	24
2.7 POVZETEK UGOTOVITEV	25
3. URESNIČEVANJE SMERNIC ZDRAVEGA PREHRANJEVANJA	27
4. PREVERITVE PRED IZPLAČILI ZAHTEVKOV	30

4.1	PREVERITVE MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT	30
4.2	PREVERITVE OBRAČUNOV DOBAVITELJEV NA SREDNJIH ŠOLAH.....	31
4.3	PREVERITVE NAROČENIH IN PREVZETIH OBROKOV NA SREDNJIH ŠOLAH	32
4.4	POVZETEK UGOTOVITEV	34
5.	ANKETA	35
5.1	ZAJTRK KOT DEL PREHRANE DIJAKOV.....	35
5.2	TOPLI OBROKI	36
5.3	ZADOVOLJSTVO DIJAKOV Z DNEVNIM TOPLIM OBROKOM.....	37
6.	MNENJE	41
6.1	MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT	41
6.2	EKONOMSKA ŠOLA NOVO MESTO.....	42
6.3	GIMNAZIJA JOŽETA PLEČNIKA LJUBLJANA	43
6.4	GIMNAZIJA KRANJ.....	43
6.5	SREDNJA VZGOJITELJSKA ŠOLA IN GIMNAZIJA LJUBLJANA	43
6.6	SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE	44
7.	PRIPOROČILA	45
8.	PRILOGE	47

1. UVOD

Revizija uspešnosti zagotavljanja obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009 pri:

- Ministrstvu za šolstvo in šport, Kotnikova 38, Ljubljana in na
- Ekonomski šoli Novo mesto, Ulica talcev 3a, Novo mesto (v nadaljevanju: Ekonomska šola Novo mesto),
- Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana, Šubičeva ulica 1, Ljubljana, (v nadaljevanju: Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana),
- Gimnaziji Kranj, Koroška cesta 13, Kranj (v nadaljevanju: Gimnazija Kranj),
- Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana, Kardeljeva ploščad 16, Ljubljana (v nadaljevanju: Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana) in
- Srednji zdravstveni šoli Celje, Ipavčeva ulica 10, Celje (v nadaljevanju: Srednja zdravstvena šola Celje)

je bila izvedena na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 4. 6. in dopolnjen 1. 12. 2009.

Pristojnost Računskega sodišča Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) je na podlagi opravljene revizije podati mnenje o uspešnosti zagotavljanja obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

Splošni cilj revizije je izrek mnenja o uspešnosti ministrstva ter petih srednjih šol pri zagotavljanju obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009.

1.1 Opredelitev revizije

Revizija je bila opredeljena kot revizija smotrnosti poslovanja ter je obsegala ukrepe in aktivnosti ministrstva in petih srednjih šol, ki so vključeni v postopke zagotavljanja pravice dijakov do subvencioniranja dijaške prehrane, načine zagotavljanja sredstev ter dodeljevanja dnevnega toplega obroka.

---

¹ Uradni list RS, št. 11/01.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 1214-1/2009-3, 1214-1/2009-9.

⁴ Uradni list RS, št. 41/01.

Glavni cilj Zakona o subvencioniranju dijaške prehrane⁵ (v nadaljevanju: ZSDijP) je bil zagotoviti vsem dijakom pravico do enega subvencioniranega toplega obroka na dan in sistemsko urediti prehrano srednješolcev⁶. Zaradi iz leta v leto slabšega gospodarskega položaja, povečevanja brezposelnosti in slabšanja socialnega položaja družin se je zmanjšalo število otrok in mladostnikov, ki so se prehranjevali v šoli. Ključne težave pri prehrani mladostnikov so:

- mladostniki se neredno in nezdravo prehranjujejo: ne zajtrkujejo, imajo premalo obrokov, uživajo premalo zelenjave in sadja, mleka in mesa, preveč sladic in sladkih brezalkoholnih pijač;
- zaradi nezdravega prehranjevanja in prenizke stopnje telesne dejavnosti za zdravje narašča delež čezmerno prehranjenih mladostnikov;
- hkrati narašča tudi delež podhranjenih ter mladostnikov z motnjami hranjenja;
- velik delež mladih ima slabo telesno samopodobo in uporablja različne diete.

Pri iskanju odgovora, *kako uspešni so bili ministrstvo in pet srednjih šol pri zagotavljanju obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009*, smo si zastavili tri podvprašanja:

- kako uspešno so ministrstvo in pet srednjih šol zagotavljali dijakom pravico do dnevni toplih obrokov,
- kako uspešno so srednje šole uresničevale smernice zdravega prehranjevanja,
- ali so ministrstvo in srednje šole pred izplačili zahtevkov za proračunska sredstva za dijaško prehrano izvedli ustrezne preveritve.

1.2 Predstavitev področja revizije

Zdravo prehranjevanje dijakov je pomembno zaradi pozitivnih vplivov prehrane na zdravje šolajoče in odraščajoče mladine. Tako zdrava prehrana kot tudi telesna dejavnost dijakov sta za dijake življenjskega pomena, saj varujeta, krepita zdravje ali pa ga resno ogrožata. Primeren odnos in obnašanje mladih glede zdravega prehranjevanja sta zelo pomembna, saj zdravi vzorci prehranjevanja srednješolcev omogočajo v dobi učenja in odraščanja optimalno zdravje, rast in intelektualni razvoj mladih.

Zdrav način prehranjevanja otrok v otroštvu in mladosti ima takojšnje učinke na zdravje otrok in mladine, dolgoročno pa pozitivno ali negativno vplivajo na zdravstveno stanje odraščajoče mladine. Zdravo prehranjevanje odraščajočih otrok in mladine preprečuje takojšnje zdravstvene težave, kot so npr. slabokrvnost, pomanjkanje železa, čezmerna telesna teža, debelost, motnje hranjenja in karies, pa tudi dolgoročne zdravstvene težave, kot so npr. koronarne bolezni srca, rak, kap, visoki krvni tlak in osteoporoza. Nezdrave prehranjevalne navade, zlasti neprimerna izbira živil in neredna prehrana, lahko povzročijo slabše počutje in slabšo delovno in umsko storilnost, hkrati pa vplivajo na zmanjšano odpornost organizma in so dejavnik tveganja za nastanek kroničnih nenalezljivih bolezni v poznejšem življenjskem obdobju. Topli obrok v slovenskem kulturnem prostoru predstavlja osrednji dnevni obrok, ki naj bo vedno sestavljen pestro iz vseh skupin živil. Strokovnjaki priporočajo, da naj bodo živila iz skupine sadje in/ali zelenjava obvezni sestavni del dnevni toplih obrokov.

⁵ Uradni list RS, št. 45/08.

⁶ Poročevalec Državnega zbora Republike Slovenije, št. 1/2008, z dne 4. 1. 2008.

Prehrani otrok in dijakov je bila v Resoluciji o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010⁷ (v nadaljevanju: resolucija) in v akcijskih programih namenjena posebna pozornost. Temeljni cilj prehranske politike je izboljšati, varovati in ohranjati zdravje in kakovost življenja prebivalcev Republike Slovenije, kar je mogoče doseči z izboljšanjem prehranjevalnih navad prebivalstva in usmeritvijo v ponudbo zadostnih količin varne, kakovostne in zdravju koristne prehrane za vse prebivalce.

Pravilnik o subvencioniranju šolske prehrane dijakov in vajencev v srednjih šolah⁸ (v nadaljevanju: pravilnik o srednješolski prehrani) je določal kriterije in postopke delitve sredstev tako šolam kot dijakom. Srednje šole so pri dodelitvi sredstev za subvencioniranje šolske prehrane dijakom in vajencem upoštevale kriterije:

- prejetje denarne socialne pomoči po predpisih o socialnem varstvu,
- višino dohodkov na družinskega člana,
- višino otroških dodatkov,
- brezposelnost staršev,
- dolgotrajno bolezen v družini, dolgotrajne socialne težave v družini,
- število vozačev idr.

Vse srednje šole so morale vzpostaviti pogoje za zagotovitev subvencioniranega dnevnega toplega obroka s pričetkom šolskega leta 2008/2009. V drugem odstavku 12. člena ZSDijP je določeno, da lahko do začetka šolskega leta 2011/2012 srednja šola, ki bi ji vzpostavitev prostorskih pogojev do začetka šolskega leta 2008/2009 zaradi nesorazmernih organizacijskih in finančnih ovir, ogrozila izvajanje primarne dejavnosti, organizira dnevni topli obrok v prostorih, kjer izvaja vzgojno-izobraževalno dejavnost, oziroma v prostorih, ki so v neposredni bližini šole.

Financiranje dnevnega toplega obroka se v skladu s 5. členom ZSDijP zagotavlja iz sredstev državnega proračuna v znesku 2,42 evra za en dnevni topli obrok. Upravičenci do dnevnega toplega obroka so vse osebe s statusom dijaka, ki se izobražujejo v srednjih šolah v Republiki Sloveniji in ki niso zaposlene oziroma vpisane v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje.

Sestavo, obseg in kakovost dnevnega toplega obroka v skladu s Smernicami zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah⁹ (v nadaljevanju: smernice zdravega prehranjevanja) določi minister, pristojen za šolstvo, v sodelovanju z ministrom, pristojnim za zdravje (2. člen ZSDijP).

V 3. členu ZSDijP je določeno, da morajo srednje šole izbrati dobavitelje dnevnega toplega obroka v skladu z določili zakona, ki ureja javno naročanje. Če so srednje šole izbirale za pripravo, dostavo in razdelitev ter odvoz dnevnih toplih obrokov zunanega dobavitelja, so to morale v skladu s 3. členom ZSDijP narediti po določilih Zakona o javnem naročanju¹⁰ (v nadaljevanju: ZJN-2). Če so se srednje šole dogovorile, da bi šolske kuhinje skupaj z osebjem po pogodbi oddale v najem zunanjemu najemniku, pa

---

⁷ Uradni list RS, št. 39/05.

⁸ Uradni list RS, št. 34/04; velja do 20. 6. 2008.

⁹ Ministrstvo za zdravje, november 2005.

¹⁰ Uradni list RS, št. 128/06, 16/08.

so morale poleg določil ZJN-2 upoštevati tudi določila Zakona o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin¹¹ in Uredbo o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin¹².

Srednje šole morajo v skladu z določili 4. in 8. člena ZSDijP voditi ustrezne evidence in pošiljati ministrstvu mesečne zahtevke, v katerih je opredeljeno število upravičeno porabljenih toplih obrokov. Ministrstvo in pristojni organi nadzora morajo v skladu s prvim odstavkom 9. člena ZSDijP izvajati nadzor nad srednjimi šolami glede namenske, gospodarne in učinkovite porabe sredstev za tople obroke¹³. V nadaljevanju istega člena pa je določeno tudi, da takrat, ko pride do kršitve pogodbenih obveznosti, ukrepa srednja šola.

ZSDijP v 8. členu določa, da morajo srednje šole voditi evidenco upravičencev do subvencioniranega toplega obroka, ki obsega ime in priimek upravičenca, vpisno številko in dokazilo o statusu. Ministrstvo je za leti 2008 in 2009 sprejelo proračun za dijaško prehrano ob predpostavki, da prejmejo dnevni topli obrok vsi dijaki. Sredstva za dijaško prehrano so bila načrtovana na proračunski postavki 8638 – Regresirana prehrana dijakov in se nanašajo na posamezno koledarsko leto.

Vzgojno-izobraževalne ustanove so tista okolja, kjer je mogoče s sistemskimi ukrepi pomembno vplivati na prehranjevalne navade in zdravje celotne populacije otrok in mladostnikov. V šolskem letu 2007/2008 je bilo skupno vpisanih 89.429 dijakov¹⁴, v šolskem letu 2008/2009 pa 87.501 dijakov v vseh srednjih šolah. Od tega je bilo vpisanih 86.522 dijakov v 165 javnih srednjih šolah (slika 1 in priloga 1), kar predstavlja 99 odstotkov vseh vpisanih dijakov. V šolskem letu 2008/2009 je bilo 2.017 vpisanih dijakov na zasebne srednje šole in 258 dijakov v zavodih za mladostnike s posebnimi potrebami.

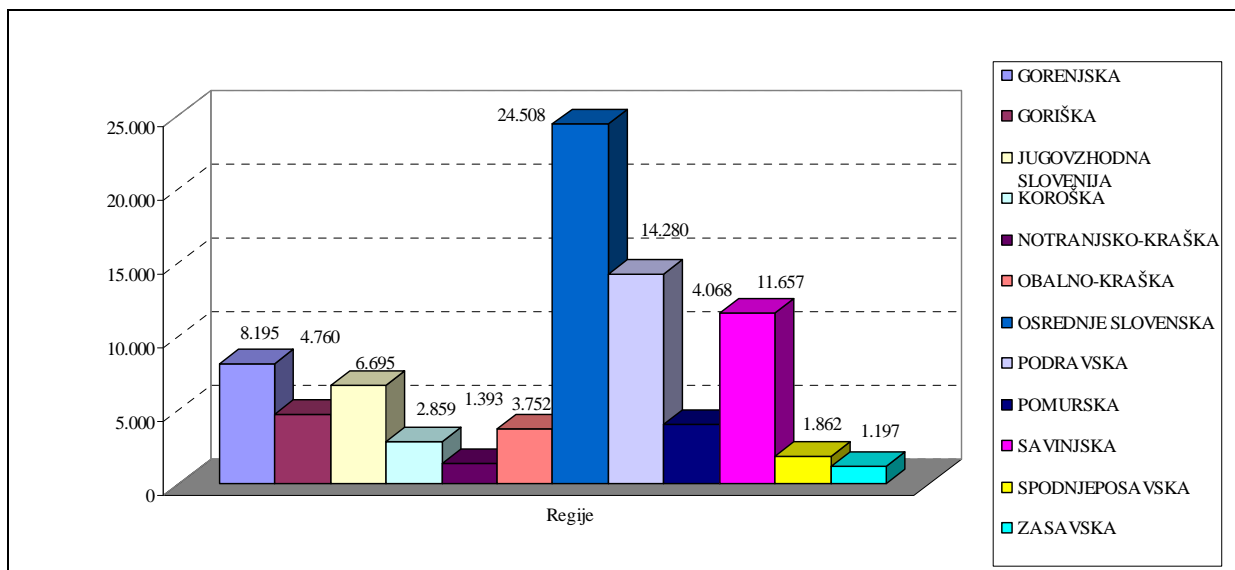
¹¹ Uradni list RS, št. 14/07.

¹² Uradni list RS, št. 84/07, 94/07.

¹³ Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo je v šolskem letu 2008/2009 na podlagi prejetih pobud opravil inšpekcijske preglede v štirih srednjih šolah.

¹⁴ Podatki ministrstva – sektorja za srednje šolstvo.

Slika 1: Število vpisanih dijakov v javnih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009 po regijah

Vir: podatki sektorja za srednje šolstvo ministrstva.

V reviziji smo, poleg ZSDiJP in Pravilnika o subvencioniranju dijaške prehrane – dnevnega toplega obroka¹⁵, upoštevali tudi naslednje pravne in strokovne podlage:

- Resolucijo o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010, ki jo je sprejel Državni zbor Republike Slovenije¹⁶;
- Nacionalni program prehranske politike od 2005 do 2010¹⁷ (v nadaljevanju: NPPP), ki ga je na podlagi resolucije sprejelo Ministrstvo za zdravje;
- Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, ki jih je sprejelo Ministrstvo za zdravje;
- Praktična navodila za načrtovanje dnevnih toplih obrokov za dijake¹⁸, ki jih je pripravil Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije (v nadaljevanju: IVZ);
- Praktikum zdravega prehranjevanja za dijake v vzgojno-izobraževalnih ustanovah¹⁹ (v nadaljevanju: praktikum zdravega prehranjevanja), ki ga je pripravila CINDI Ljubljana²⁰;
- Analizo IVZ o upoštevanju smernic zdravega prehranjevanja v praksi srednjih šol v šolskem letu 2008/2009.

¹⁵ Uradni list RS, št. 62/08.

¹⁶ Uradni list RS, št. 39/05.

¹⁷ Uradni list RS, št. 39/05.

¹⁸ Maj 2008.

¹⁹ Junij 2008.

²⁰ CINDI (Countrywide Integrated Noncommunicable Disease Intervention) je program Svetovne zdravstvene organizacije. Poslanstvo programa organizacije CINDI Slovenija je prispevati k ohranitvi in krepitevi zdravja in kakovosti življenja slovenskega prebivalstva. CINDI Slovenija je deloval v okviru Zdravstvenega doma Ljubljana, od 1. 7. 2009 pa deluje v okviru IVZ.

1.2.1 Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010

Z resolucijo je Republika Slovenija sprejela ukrepe in dejavnosti, s katerimi naj bi se izboljšale prehranjevalne navade prebivalcev. Resolucija je zasnovana celovito in obsega varnost hrane/živil, uravnoteženo prehranjevanje ter oskrbo z lokalno pridelano in predelano hrano. Temeljni cilj prehranske politike je izboljšati, varovati in ohranjati zdravje ter kakovost življenja prebivalcev Republike Slovenije, ki ga bo država dosegla z izboljšanjem prehranjevalnih navad prebivalstva in usmeritvijo v ponudbo zadostnih količin varne, kakovostne in zdravju koristne hrane za vse prebivalce.

Osnovni namen resolucije je zaščita zdravja prebivalcev in zmanjšanje obsega bolezni, povezanih s hrano in nezdravim načinom prehranjevanja. Prehranska politika se izraža v načrtovanju in izvajanju ukrepov in aktivnosti države, ob sodelovanju različnih javnosti ter organizacij civilne družbe, ki spodbujajo in krepijo kakovostno in zdravo prehranjevanje prebivalcev Republike Slovenije ter s tem varujejo in krepijo njihovo zdravje ter kakovost življenja. Del uravnoteženega in varovalnega prehranjevanja je tudi zagotavljanje optimalnega zdravja s pomočjo zdravih prehranjevalnih navad in zdravega prehranjevanja skupinam prebivalstva s posebnimi prehranskimi potrebami, med drugim tudi dijakov.

1.2.2 Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah

V Republiki Sloveniji ima povečano telesno težo 17 odstotkov mladostnikov in 15 odstotkov mladostnic, debelih pa je šest odstotkov mladostnikov in štiri odstotke mladostnic. Debelost, ki se nadaljuje v odrasli dobi, predstavlja kar osem odstotkov stroškov zdravstvene blagajne, kar kaže na nezdravo prehrano in nezadostno gibanje otrok in mladostnikov.

Smernice zdravega prehranjevanja je pripravil IVZ v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki, da bi pripomogle k varovanju zdravja otrok in mladostnikov. Te smernice predstavljajo strokovne podlage za zagotavljanje zdravstveno ustrezne prehrane v šolah v okviru resolucije in se nanašajo na pripravo in uresničevanje novih prehranskih smernic v šolah ter prilagoditev sestave jedilnikov hranilnim in energijskim potrebam v skladu z novimi smernicami.

Smernice zdravega prehranjevanja vsebujejo:

- porazdelitve celodnevni priporočenih energijskih in hranilnih vnosov za otroke in mladostnike,
- priporočila o vrsti prehrane,
- priporočila za pogostost uživanja posameznih skupin živil,
- priporočila glede uživanja odsvetovanih, hranilno revnih živil,
- energijske in količinske deleže hranil po posameznih obrokih ter starostnih skupinah otrok in mladostnikov ter glede na organiziranost obrokov,
- prikaz nekaterih sezonskih jedilnikov,
- prikaz načrtovanja s pomočjo enot živil – pripravljena so osnovna izhodišča za vključitev posameznih skupin živil in njihovih zamenjav v dnevno sestavo jedilnikov.

V smernicah zdravega prehranjevanja je tudi poudarjeno, da sta zdrava prehrana ter dovolj gibanja otrok in mladostnikov neločljivo povezana.

S subvencioniranjem dijaške prehrane lahko država dijakom bistveno poveča možnost za zdravo izbiro prehrane in izboljša prehranjevalne navade srednješolcev. Država lahko neposredno vpliva na zmanjšanje

nezdravih prehranskih navad, če sočasno načrtuje tudi sistemske rešitve za nadzorovano in strokovno izbiro dobaviteljev ter stalno nadzoruje kakovost dnevnih toplih obrokov.

1.2.3 Projekt »Cindi«

Leta 2000 so bila v Republiki Sloveniji našim razmeram prilagojena priporočila iz prehranske smernice Cindi Svetovne zdravstvene organizacije²¹, ki temeljijo na naslednjih 12 priporočilih za zdravo prehranjevanje:

- V jedi uživajte.
- Jejite pestro hrano, ki naj bo pretežno rastlinskega izvora.
- Bodite vsak dan telesno dejavni in jejite toliko, da bo vaša telesna teža normalna.
- Večkrat na dan jejite kruh, žita, testenine, riž in krompir, najbolje pri vsakem obroku! Izbirajte polnozrnat izdelke.
- Večkrat na dan (pri vsakem obroku) jejite veliko zelenjave in sadja.
- Jejite čim manj maščob in izdelkov, ki vsebujejo maščobe (na primer: mesne izdelke, namaze ipd.). Omejite količino mesa in mesnih izdelkov! Izbirajte puste vrste mesa. Enkrat ali dvakrat na teden uvedite brezmesni dan.
- Dnevno uživajte zmerne količine posnetega mleka in manj mastne mlečne izdelke.
- Čim redkeje uživajte slaščice in sladke pijače (sladkane sokove, gazirane pijače).
- Hrano solite čim manj in omejite uživanje že pripravljenih slanih jedi.
- Hrano pripravljajte na zdrav način in higiensko neoporečno. Hrano dušite, kuhajte ali pecite, vendar je ne cvrite. Dodajte ji čim manj maščob, soli in sladkorja.
- Če pijete alkohol, ga pijte malo in ne vsak dan.
- Zavedajte se, da je dojenje najustreznejši in zadosten vir prehrane dojenčkov do šestega meseca starosti.

1.3 Revidiranci

Revidirance smo določili glede na njihovo vlogo, pristojnosti in odgovornosti za zagotovitev pravice dijakov do dnevnega toplega obroka ter spremljanja in nadzora nad porabo sredstev za subvencioniranje dijaške prehrane. Pri izboru srednjih šol smo poleg podatkov o pomembnosti regij in velikosti srednjih šol upoštevali tudi različne načine zagotavljanja dnevnih toplih obrokov. V izbranih petih srednjih šolah je bilo v šolskem letu 2008/2009 vpisanih 4.364 dijakov ali povprečno 873 dijakov na srednjo šolo.

1.3.1 Ministrstvo za šolstvo in šport

Ministrstvo za šolstvo in šport opravlja naloge, ki se nanašajo na:

- vzgojo in izobraževanje ter položaj in družbeno zaščito otrok, mladostnikov in odraslih v vrtcih, v osnovnih šolah, dijaških domovih, glasbenih šolah, srednjih šolah in zavodih oziroma enotah za izobraževanje odraslih;
- izobraževanje pripadnikov italijanske in madžarske narodnostne skupnosti in Romov, izobraževanje pripadnikov slovenske manjšine v Italiji, v Avstriji in na Madžarskem;
- dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture za Slovence po svetu;

²¹ http://cindi-slovenija.net/index.php?option=com_content&task=view&id=128&Itemid=128.

- športno vzgojo in rekreacijo;
- preventivno in korektivno športno dejavnost;
- selektivni in vrhunski šport;
- pripravo sistemskih in drugih rešitev;
- pripravo nacionalnega programa in programa javne službe;
- pripravo meril za financiranje javne službe;
- vzpostavitev bilance nepremičnin in pripravo programa investicij in investicijskega vzdrževanja;
- oblikovanje informacijskega sistema za področje šolstva in športa ter vzpostavitev kadrovske evidence in izobraževanje pedagoških, andragoških in drugih strokovnih delavcev in napredovanje v nazive.

Odgovorni osebi v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije, sta:

- dr. Milan Zver, minister do 21. 11. 2008 in
- dr. Igor Lukšič, minister od 21. 11. 2008.

1.3.2 Ekonomska šola Novo mesto

Ekonomska šola Novo mesto je bila ustanovljena s sklepom o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki ga je 2. 9. 2008 sprejela Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS). Dejavnosti javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda se financirajo iz državnega proračuna, prispevkov dijakov in študentov ter drugih, ki se izobražujejo na šoli, s prodajo storitev in izdelkov, iz donacij, prispevkov sponzorjev in iz drugih virov. V šolskem letu 2008/2009 je imela Ekonomska šola Novo mesto 22 oddelkov, 604 dijake in 323 študentov.

Odgovorna oseba v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je ravnatelj Jože Zupančič.

1.3.3 Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je bila ustanovljena s sklepom o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki ga je 2. 9. 2008 sprejela Vlada RS. Ustanovljena je bila za opravljanje javne službe na področju vzgojno-izobraževalne dejavnosti za izobraževanje po javnoveljavnih izobraževalnih in študijskih programih, ki jih v izvajanje določi ministrstvo. Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana opravlja tudi druge programe in naloge s področja izobraževanja dijakov in drugih udeležencev izobraževanja v procesu vseživljenjskega učenja, opravlja raziskovalne in razvojne naloge na področju dejavnosti, za katere izvaja izobraževanje in druge dejavnosti. Dejavnosti Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana se financirajo iz državnega proračuna, prispevkov dijakov in drugih udeležencev izobraževanja, s prodajo storitev in izdelkov zavoda iz dejavnosti, določenih s sklepom, iz donacij, prispevkov sponzorjev in iz drugih virov. V šolskem letu 2008/2009 je bilo v šolo vpisanih 875 dijakov.

Odgovorna oseba v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je ravnatelj Anton Grosek.

1.3.4 Gimnazija Kranj

Gimnazija Kranj je bila ustanovljena s sklepom o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki ga je 2. 9. 2008 sprejela Vlada RS. V šolskem letu 2008/2009 je bilo na Gimnaziji Kranj vpisanih 1.019 dijakov.

Odgovorna oseba v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je ravnatelj mag. Franc Rozman.

1.3.5 Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana

Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je bila ustanovljena s sklepom o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki ga je 2. 9. 2008 sprejela Vlada RS. V šolskem letu 2008/2009 je bilo vpisanih 817 dijakov.

Odgovorni osebi v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije sta:

- mag. Lili Rupnik, v. d. ravnateljice do 31. 8. 2009 in
- Alojz Pluško, ravnatelj od 1. 9. 2009.

1.3.6 Srednja zdravstvena šola Celje

Srednja zdravstvena šola Celje je bila ustanovljena s sklepom o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki ga je 2. 9. 2008 sprejela Vlada RS. V šolskem letu 2008/2009 je bilo vpisanih 1.049 dijakov.

Odgovorna oseba v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je ravnateljica Marija Marolt.

1.4 Revizijski pristop

Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela:

- proučevanje pravnih podlag s področja revizije,
- proučevanje ter analiza podatkov ministrstva in IVZ,
- intervjuje s predstavniki ministrstva in ravnatelji petih srednjih šol,
- vprašalnike,
- anketo o zadovoljstvu dijakov z dnevnim toplim obrokom.

Uporabili smo izsledke strokovne analize IVZ, v kateri je mnenje o kakovosti in skladnosti prehrane s smernicami zdravega prehranjevanja v srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009 na podlagi jedilnikov za maj 2009. IVZ je za ministrstvo naredil analizo, ali so bili dnevni topli obroki za vse srednje šole v skladu s smernicami zdravega prehranjevanja.

Za dodatno analizo o zadovoljstvu dijakov z dnevnimi toplimi obroki v šolskem letu 2008/2009 smo izvedli anketo. Ugotovitve iz ankete, od 500 anketiranih dijakov je izpolnilo anketo 483 dijakov, ne vplivajo na izrek mnenja o uspešnosti uvajanja dijaške prehrane v srednje šole.

2. ZAGOTAVLJANJE DIJAŠKE PREHRANE

V reviziji smo ugotavljali, kako uspešni so bili ministrstvo in pet srednjih šol v šolskem letu 2008/2009 pri zagotavljanju obveznega toplega obroka dijakom. Pri prvem podvprašanju nas je zanimalo, *kako uspešno so ministrstvo in pet srednjih šol zagotovili dijakom pravico do dnevnih toplih obrokov.*

2.1 Aktivnosti Ministrstva za šolstvo in šport

V šolskem letu 2007/2008, ki se nanaša na obdobje od 1. 9. 2007 do 31. 8. 2008, je bilo prevzetih 5.621.130 dnevnih toplih obrokov oziroma izplačanih 4.711.857 evrov, pri tem pa je imelo subvencionirano prehrano 30.027 dijakov ali 33 odstotkov vseh vpisanih dijakov. Ministrstvo je na podlagi kriterijev in deleža socialno ogroženih dijakov v posameznih srednjih šolah za vsako šolsko leto določilo obseg sredstev za posamezno šolsko leto. Povprečno višino zneska na dijaka oziroma vajenca je določil minister s sklepom za vsako šolsko leto posebej. Svet srednje šole pa je na podlagi kriterijev v pravilniku o srednješolski prehrani sprejel podrobnejše kriterije in določil postopek dodelitve sredstev za subvencionirano šolsko prehrano dijakom in vajencem po predhodni pridobitvi mnenja staršev in odločitvi šolske komisije.

V šolskem letu 2008/2009, ki se nanaša na obdobje od 1. 9. 2008 do 31. 8. 2009, je ministrstvo v skladu z ZSDijP izplačalo na osnovi zahtevkov srednjih šol za dijaško prehrano skupaj 30.772.360 evrov, kar predstavlja 2 odstotka realiziranih odhodkov ministrstva. V šolskem letu 2008/2009 so dijaki srednjih šol v povprečju 79-odstotno uporabili pravico do dnevnega toplega obroka (priloga 3).

Primerjava med šolskima obdobjema ni mogoča, ker gre za bistveno drugačno ureditev dijaške prehrane. V šolskem letu 2008/2009 so dobili pravico do dnevnih toplih obrokov vsi vpisani dijaki in ne le socialno upravičeni po kriterijih in merilih pravilnika o srednješolski prehrani.

Ker je bila organizacija dijaške prehrane v celoti odvisna od srednjih šol oziroma so dijaki kupovali hrano izven srednjih šol, je bil glavni cilj ZSDijP zagotoviti vsem dijakom pravico do enega subvencioniranega obroka na dan. To področje ni bilo sistemsko urejeno in bi bila uvedba subvencionirane dijaške prehrane najboljša rešitev glede na prostorske in druge zmožnosti srednjih šol. Tudi eden izmed ciljev NPPP za obdobje od 2005 do 2010 je bil zagotovitev možnosti za organizirano zdravo prehrano v vseh srednjih šolah in dijaških domovih.

Na podlagi ZSDijP ministrstvo vsem dijakom v srednjih šolah subvencionira dnevni topli obrok v znesku 2,42 evra. V predlogu ZSDijP so bile ocenjene finančne posledice za državni proračun v znesku 43.000.000 evrov, medtem ko je ministrstvo za prvo šolsko leto 2008/2009 dejansko porabilo 30.772.360 evrov, kar je 28 odstotkov manj. Razlika med oceno predlagateljev zakona in dejansko porabo

sredstev je nastala zaradi manjšega števila dijakov, ki so uresničili pravico do dnevnega šolskega obroka in manjšega števila delovnih dni v šolskem letu 2008/2009.

2.1.1 Prva analiza o dijaški prehrani

V septembru 2008, to je v prvem mesecu izvajanja ZSDijP, je ministrstvo izvedlo prvo analizo na srednjih šolah. Iz analize ministrstva, ki temelji na odgovorih 123 srednjih šol oziroma okoli 83.000 anketiranih dijakov ob pričetku šolskega leta 2008/2009, je razvidno, da je 74 odstotkov ali skoraj 64.000 dijakov zaužilo dnevni topli obrok oziroma, da 26 odstotkov ali 19.000 dijakov dnevnega toplega obroka ni zaužilo, kar kaže na slabe prehranjevalne navade nekaterih srednješolcev. Ministrstvo je od srednjih šol tudi zahtevalo poročila, kako uresničujejo obvezno zagotavljanje dnevnega toplega obroka. Na podlagi prejetih odgovorov je ugotovilo, da je:

- 76 odstotkov ali 93 srednjih šol pričelo v celoti izvajati ZSDijP,
- 21 odstotkov ali 26 srednjih šol to zagotovilo samo delno in
- samo 3 odstotke ali 4 srednje šole ZSDijP niso izvajale v praksi.

Ministrstvo je na vseh štirih srednjih šolah²², ki so odgovorile, da niso uvedle tople dijaške prehrane, uvedlo inšpekcijski nadzor. Med šolskim letom naj bi tudi te srednje šole začele izvajati ZSDijP.

Srednje šole so ministrstvu opisale težave, s katerimi so se ukvarjale pri uvajanju ZSDijP:

- neprimerni prostori za razdelilnice hrane oziroma jedilnice;
- podaljšanje pouka in s tem povezane težave vozačev;
- gneča ob deljenju obrokov zaradi prostorskih težav;
- navajanje na »kulturno« užitje hrane zaradi prostorskih težav;
- dnevno prehranjevanje dijakov se zaradi premajhnih kapacitet kuhinj in jedilnic prične prezgodaj.

Večina srednjih šol je navedla, da je zanimanje za dnevni topli obrok veliko, vendar je organizacija in izvedba priprave in razdelitve dnevnega toplega obroka zahtevala veliko naporov. Po navedbah ravnateljstev so bili dijaki z dnevnimi toplimi obroki večinoma zadovoljni. Nekatere srednje šole so preuredile šolske prostore v razdelilnice in jedilnice ter nakupile mize in stole iz lastnih sredstev ter tako zagotovile prostorske pogoje za razdelitev in zaužitje dnevnih toplih obrokov.

Srednje šole, ki v šolskem letu 2008/2009 še niso pričele z izvajanjem ZSDijP, so kot glavne vzroke navedle:

- šola nima ustrezne razdelilnice hrane in jedilnice;
- kljub ponovljenemu razpisu javnega naročila niso dobili dobavitelja – med razlogi so nezanimivost (to je nedonosnost) tega posla, zlasti zaradi visokih stroškov:
  - dovoza dnevnih toplih obrokov v srednjo šolo glede na predpise (zahteva po posebej opremljenih vozilih) in visokih kazni zaradi kršitve predpisov;
  - za zaposlene (usposobljeni, redni zdravstveni pregledi) za delitev dnevnih toplih obrokov in vzdrževanje razdelilnice hrane (pospravljanje, čiščenje);

---

²² Srednja tehniška šola, Koper, Tehniški šolski center, Nova Gorica, Gimnazija in srednja ekonomska šola, Trbovlje in Gimnazija Jurija Vege, Idrija.

- nabav posode in jedilnega pribora vsaj za polovico dijakov (ob sprotnem pomivanju);
- pomivanja posode in drugih stroškov, kot so stroški elektrike, vode, čistilnih sredstev;
- dnevnega odvoza in uničevanja ostankov hrane.

2.1.2 Druga analiza o dijaški prehrani

Ob koncu šolskega leta 2008/2009 je ministrstvo izvedlo drugo analizo tako, da je poslalo junija 2009 anketne vprašalnike srednjim šolam in pridobilo 129 odgovorov.

Z uvedbo ZSDijP je 87.501 vpisanih dijakov dobilo možnost, da uresničijo pravico do dnevnega toplega obroka. Na vprašanje ministrstva srednjim šolam, kakšen obrok so ponujali dijakom v šolskem letu 2008/2009, je 61 odstotkov srednjih šol odgovorilo, da so ponujali dnevno tople obroke, 9 odstotkov srednjih šol je odgovorilo, da so ponujali hladne obroke, 27 odstotkov, da so ponujali oboje, 2 odstotka, da so ponujali drugo, 1 srednja šola pa na vprašanje ni odgovorila. Ministrstvo je na podlagi podatkov srednjih šol ocenilo, da je v šolskem letu 2008/2009 dnevni topli obrok dijakom ponujalo 88 odstotkov vseh srednjih šol.

Na podlagi podatkov finančne službe ministrstva je računsko sodišče ocenilo, da je v šolskem letu 2008/2009 dnevno tople obroke ponudilo 77 odstotkov srednjih šol, medtem ko je ponujalo hladne obroke ali drugo hrano dijakom 23 odstotkov srednjih šol. Na podlagi ocene računskega sodišča je imelo dnevno topli obrok v srednjih šolah povprečno 79 odstotkov vseh vpisanih dijakov²³ v srednje šole.

Odgovori srednjih šol na vprašanje ministrstva, kdo izvaja ponudbo dijaške prehrane, so bili:

- 19 odstotkov je izvajalo ponudbo v lastnih kuhinjah;
- 56 odstotkov je izbralo zunanjega gostinskega dobavitelja (catering);
- 10 odstotkov je uporabljalo kuhinjo dijaškega doma;
- 5 odstotkov je uporabljalo osnovnošolske kuhinje;
- 10 odstotkov je odgovorilo, da so uporabljali »drugo«.

Kljub temu, da le 19 odstotkov srednjih šol izvaja ponudbo z lastno kuhinjo, ima 79 odstotkov srednjih šol, ki jim hrano dostavljajo zunanji gostinski dobavitelji, razdeljevalne kuhinje.

Dijaki uživajo obroke v lastnih jedilnicah v 55 odstotkih ali v 71 srednjih šolah, v učilnicah v 12 odstotkih ali v 15 srednjih šolah, v jedilnicah dijaških domov ali drugih šol 9 odstotkov ali v 12 primerih, pri gostinskih dobaviteljih v 6 odstotkih ali v 8 srednjih šolah in drugače 18 odstotkov ali v 23 srednjih šolah.

O evidentiranju prijav in porabi obrokov in viškov pripravljenih obrokov je 71 odstotkov srednjih šol odgovorilo, da imajo vzpostavljeno evidentiranje prijav k obrokom, vendar od tega le 28 odstotkov elektronsko in kar 63 odstotkov pisno. O načina evidentiranja prevzetih obrokov je 57 odstotkov ali 73 srednjih šol odgovorilo, da imajo pisno evidentiranje, 23 odstotkov ali 30 srednjih šol je odgovorilo, da imajo elektronski način evidentiranja, kar 17 odstotkov ali 22 srednjih šol pa je odgovorilo, da nimajo evidence prevzetih obrokov, 3 odstotki ali 4 srednje šole pa so navedle »drugo« ali na vprašanja niso odgovorile.

²³ Po podatkih ministrstva je bilo v šolskem letu 2008/2009 prejetih 12.669.203 obrokov, medtem ko je bilo ocenjeno število 16.082.907 obrokov za vse vpisane dijake, kar je 79 odstotkov (priloga 3).

O pritožbah oziroma ugotavljanju zadovoljstva dijakov so srednje šole navedle, da so dobile od 87.501 dijakov le 152 pritožb, kar predstavlja 0,2 odstotka od vseh vpisanih dijakov, od tega so jih 113 podali dijaki, 34 starši in pet drugi. Srednje šole so imele od skupno 156 inšpekcijskih nadzorov v zvezi s toplimi obroki sedem tržnih inšpekcij, 129 zdravstvenih in 20 šolskih.

Ministrstvo je pozvalo srednje šole k oceni zavrženih obrokov; pri tem je na vprašanje odgovorilo 73 srednjih šol in ocenilo, da imajo v povprečju okoli 7 odstotkov viška obrokov, ki se nanašajo na vse organske odpadke. Ocenjujemo, da so v šolskem letu 2008/2009 znašali stroški zavrženih šolskih obrokov 160.000 evrov ali 0,5 odstotka vseh odhodkov ministrstva za dnevni topli obrok.

Ministrstvo je zanimalo, ali so srednje šole izvedle ankete o dnevnem toplem obroku. Mnenje dijakov je z anketo preverilo 57 odstotkov srednjih šol; pri tem so dijake povprašali po oceni izbora jedi, kvalitete obroka in ustreznosti ure prehranjevanja, medtem ko 43 odstotkov srednjih šol ankete ni izvedlo. V anketah je 87 odstotkov anketiranih dijakov odgovorilo, da sta izbor jedi in kvaliteta hrane zelo dobra oziroma še kar dobra. Prav tako je 88 odstotkov dijakov odgovorilo, da je ura prehranjevanja v šoli zelo ustrežna oziroma še kar ustrežna. Na podlagi teh odgovorov ministrstvo ocenjuje, da so dijaki z obroki in z uro prehranjevanja v šolah večinoma zadovoljni.

Srednje šole so tudi odgovorile, da imajo kar 78 odstotkov dijakov, ki vseskozi uživajo dnevne tople obroke, in da se je v 11 odstotkih število dijakov, ki so se prehranjevali, povečalo in v 10 odstotkih zmanjšalo, kar kaže na visok in ustaljen odstotek dijakov srednjih šol, ki se redno prehranjujejo. Delo komisij za šolsko prehrano, ki so jih morale srednje šole ustanoviti, je pozitivno ocenilo 74 odstotkov srednjih šol, 19 odstotkov srednjih šol pa je odgovorilo, da niso potrebne. V odgovorih na vprašanje, ali srednje šole upoštevajo navodila zdravega prehranjevanja (smernice in praktikum zdravega prehranjevanja), je 73 odstotkov ali 94 srednjih šol odgovorilo, da jih upošteva, in 21 odstotkov ali 27 srednjih šol, da jih upošteva le delno.

Ministrstvo je srednjim šolam postavilo še tri dodatna vprašanja. Na vprašanje ministrstva, kakšne prednosti vidijo srednje šole v sistemu dijaške prehrane, je 119 srednjih šol navedlo predvsem:

- vsak dijak dobi vsaj en topel obrok na dan, kar je pomembno za dijake, posebno za vozače;
- večina dijakov doma ne zajtrkuje, zanje je dijaška prehrana prvi obrok, ki ga zaužijejo;
- ni več množičnega zapuščanja šole med glavnim odmorom.

108 srednjih šol je na vprašanje, kakšne so pomanjkljivosti, odgovorilo:

- ni ustreznih prostorskih pogojev v nekaterih srednjih šolah – ni lastnih kuhinj, premajhne jedilnice;
- težavno načrtovanje in organiziranje urnikov za šolsko malico in šolske odmore;
- nerazviti sistemi elektronskega naročanja oziroma evidentiranja porabe toplih obrokov;
- neustrezen odnos nekaterih dijakov do hrane.

Na vprašanje, kje vidijo možnosti za izboljšavo sistema dijaške prehrane, so šole v 101 poslanih odgovorih predvsem navedle:

- poleg toplega obroka naj bo možno ponuditi tudi zdrav, hladni obrok;
- svoj delež naj prispevajo tudi dijaki;
- upošteva naj se socialni položaj pri subvencioniranju dijaške prehrane;

- na srednjih šolah naj se uredijo lastne kuhinje in jedilnice;
- ministrstvo naj ponudi enotno metodologijo in programsko opremo pri uvedbi in ureditvi elektronskega evidentiranja prijav in porabe obrokov na srednjih šolah;
- prouči naj se ustrezen urnik oziroma odmor za prehranjevanje dijakov na srednjih šolah.

V šolskem letu 2008/2009 je bilo po podatkih ministrstva skupno prevzetih 12.669.203 obrokov od 15.937.262 možnih za 187 delovnih dni za 87.501 vpisanih dijakov v srednjih šolah. Pri tem je treba upoštevati tudi dejstvo, da je po ocenah ministrstva dnevno prisotnih pri pouku od 80 do 85 odstotkov dijakov od vseh vpisanih, ki so po ZSDijP upravičeni do dnevnega toplega obroka, oziroma da so se v nekaterih srednjih šolah dijaki pisno odpovedali pravici do dnevnih toplih obrokov.

Ministrstvo ocenjuje, da so z uvedbo dnevnega toplega obroka na srednjih šolah in z uveljavitvijo smernic zdravega prehranjevanja pri oblikovanju jedilnikov uresničevali strategijo, ki že v prvem letu uvajanja potrjuje, da bodo imeli vsi dijaki pravico do dnevnega toplega obroka.

Pojasnilo ministrstva

Ministrstvo pri uvajanju zakonske pravice dijakov do dnevnega toplega obroka ni dovolj upoštevalo razmer v šolskih okoljih, prehranjevalnih navad srednješolcev, materialnih, prostorskih, organizacijskih in kadrovskih možnosti srednjih šol ter vrednot družbe, kar se kaže v neustreznem odnosu do brezplačnih toplih obrokov oziroma s pretirano količino organskih odpadkov. Pri uvedbi ZSDijP ni bilo dovolj proučeno izvajanje posameznih določil zakona. Zaradi premajhnih prostorskih kapacitet v mnogih srednjih šolah dnevni topli obrok posega v organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa in podaljšuje čas prisotnosti dijakov v šolah. Vse to kaže na nesistemske in premalo premišljen pristop ob uvajanju pravice do dnevnega toplega obroka za dijake v srednje šole, zato je ministrstvo pričelo iskati rešitve v spremembah ZSDijP, ki naj bi jih začelo uvajati v šolskem letu 2010/2011.

Ministrstvo je začelo iskati ustrezne rešitve v spremembah ZSDijP, kjer so kot izhodišče določeni naslednji cilji:

- urediti sistem celotne šolske prehrane za otroke in mladino od osnovnih do srednjih šol;
- šolsko prehrano opredeliti kot obvezno dejavnost, ki je nujna za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v šolah;
- univerzalno pravico do subvencij v srednjih šolah nadomestiti s kombinacijo univerzalnega in variabilnega principa, upoštevaje socialni položaj osnovnošolskih in srednješolskih otrok;
- nadomestiti topli obrok z zdravim, premostitvenim obrokom;
- usmeriti osnovnošolce in dijake k odgovornejšemu ravnanju s šolsko prehrano;
- izvajati boljši nadzor nad evidentiranjem in namensko ter transparentno porabo proračunskih sredstev.

2.1.3 Investicije

V letu 2008 je ministrstvo ob sprejetju ZSDijP s sofinanciranjem v opremo uredilo jedilnice na 33 srednjih šolah in razdelilne kuhinje na osmih srednjih šolah ter tako zagotovilo materialne pogoje za dijaško prehrano na tistih srednjih šolah, ki so že imele uporabne prostore. Ministrstvo je z aktivnostmi nadaljevalo tudi v letu 2009 tako, da je tistim srednjim šolam, ki so dale vloge za ureditev razdelilnih kuhinj in jedilnic ter potrebno opremo, okvirno zagotovilo sofinanciranje. Ministrstvo v prihodnje načrtuje sofinancirati ureditev prostorskih pogojev za dijaško prehrano v tistih srednjih šolah, kjer morajo z zagotovitvijo razdelilnih kuhinj, jedilnic in opreme postopno do šolskega leta 2011/2012 omogočiti pogoje

za razdelitev in zaužitje dnevnih toplih obrokov. Ministrstvo ni pripravilo ocene potrebnih finančnih vlaganj od šolskega leta 2009/2010 do 2011/2012 zbirno in po posameznih srednjih šolah, kar bi predstavljalo podlago za ugotovitev potrebnih finančnih virov, s tem pa bi postopno zagotovilo vsem srednjim šolam prostorske pogoje za izvajanje dijaške prehrane.

Služba za investicije je pripravila okvirni načrt od šolskega leta 2009/2010 do šolskega leta 2011/2012 za sofinanciranje šolskih investicij ter vlaganj v razdelilne kuhinje in jedilnice ter opremo za vse tiste srednje šole, ki še nimajo ustreznih prostorov za izvajanje dijaške prehrane. V skladu z 12. členom ZSDijP je namreč do začetka šolskega leta 2011/2012 za uživanje dnevnih toplih obrokov dijakov treba zagotoviti prostorske pogoje in opremo.

Pojasnilo ministrstva

Ministrstvo je v letu 2009 na podlagi analize ugotovilo, da imajo nekatere srednje šole nerešene prostorske težave in ne morejo zagotoviti dijakom dnevnih toplih obrokov v skladu z ZSDijP. V letu 2009 je ministrstvo že načrtovalo investicije na petih srednjih šolah, ki poleg gradbenih del v razdelilnih kuhinjah in jedilnicah vključujejo tudi vlaganje v opremo. V letu 2010 ministrstvo načrtuje sofinancirati ureditev prostorov za jedilnice na sedmih srednjih šolah in kuhinj na šestih srednjih šolah.

2.2 Aktivnosti Ekonomske šole Novo mesto

Ekonomska šola Novo mesto je imela sklenjen dogovor o enotnem urejanju prehrane za dijake ekonomske šole in Srednje šole za gostinstvo in turizem za šolsko leto 2008/2009. V šolskih letih 2007/2008 in 2008/2009 dijaki niso imeli zagotovljenega toplega obroka.

V šolskem letu 2007/2008 je bilo 115 dijakov upravičenih do subvencije za malico. Malico so kupovali pri Srednji šoli za gostinstvo in turizem, ki deluje kot organizacijska enota GRM Novo mesto – Center biotehnike in turizma ter ima svoje prostore v kletni etaži Ekonomske šole Novo mesto. V šolskem letu 2008/2009 so vsi dijaki prejeli hladne obroke med 10. in 11. uro. Hladne obroke so zaužili v učilnicah. Ekonomska šola Novo mesto nima razdeljevalne kuhinje in jedilnice in tako tudi ne izpolnjuje pogojev za lastno pripravo in razdelitev toplih obrokov dijakom. V šolskem letu 2008/2009 je bilo dijakom dostavljeno 100.710 hladnih obrokov. Ekonomska šola Novo mesto je prejela od ministrstva 243.718 evrov za subvencionirano prehrano, kar predstavlja 8 odstotkov realiziranih odhodkov Ekonomske šole Novo mesto v tem obdobju.

Ekonomska šola Novo mesto je v sodelovanju z ministrstvom v letu 2010 pričela aktivnosti za investicijo v razdeljevalno kuhinjo in jedilnico v ocenjenem znesku 580.000 evrov, ki naj bi jo predvidoma do oktobra 2010 dokončali in tako dijakom zagotovili zdrav in kvaliteten dnevni topli obrok. Ekonomska šola Novo mesto je 30. 9. 2009 na Upravni enoti Novo mesto vložila zahtevek za izdajo gradbenega dovoljenja na osnovi izdelanega projekta. Javno naročilo za izvedbo predvidenih del naj bi Ekonomska šola Novo mesto izvedla v začetku leta 2010. Ministrstvo je na podlagi vloge Ekonomske šole Novo mesto začelo z izdelavo dokumenta identifikacije investicijskega projekta. Sprejet dokument identifikacije investicijskega projekta je bil za ministrstvo osnova za pripravo predloga državnega proračuna za leto 2010, kamor je bila investicija uvrščena.

Ekonomska šola Novo mesto v šolskem letu 2008/2009 ni izvedla javnega razpisa za dijaško prehrano, vendar pa je 14. 9. 2009 v skladu z določili 20. člena ZJN-2 na spletni strani objavila Povabilo k oddaji

ponudbe za dobavo in razdeljevanje subvencioniranih dijaških obrokov za šolsko leto 2009/2010. Ekonomska šola Novo mesto je v šolskem letu 2009/2010 tudi načrtovala prehod z ročnega sistema vodenja evidenc in kontrol na elektronsko naročanje in vodenje evidenc ter kontrole porabe dnevnih toplih obrokov, kar je povezano z ureditvijo prostorskih pogojev na šoli.

Pojasnilo Ekonomske šole Novo mesto

V šolskem letu 2008/2009 Ekonomska šola Novo mesto ni izpolnjevala prostorskih in drugih pogojev za lastno pripravo in razdelitev dnevnih toplih obrokov za dijake. Podobno velja tudi za Srednjo šolo za gostinstvo in turizem, ki uporablja tri petine prostorov Ekonomske šole Novo mesto, v katerih je predvidena sprememba namembnosti prostora za ureditev razdeljevalne kuhinje in jedilnice za dijake obeh srednjih šol. Ekonomska šola Novo mesto v šolskem letu 2008/2009 zato ni izvedla javnega razpisa, s katerim bi izbrala dobavitelja, ker so odgovorni na šoli menili, da so prizadevanja za ureditev prostorov za razdeljevalno kuhinjo in jedilnico skupni projekt ministrstva in obeh srednjih šol. Ekonomska šola Novo mesto je septembra 2009 pridobila ponudbe za izdelavo dijaških kartic oziroma programa za vodenje pedagoške dokumentacije ter evidenc in nadzora nad naročanjem in porabo obrokov dijaške prehrane, na podlagi katerih se namerava odločiti o najboljšem dobavitelju.

2.3 Aktivnosti Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana

V šolskem letu 2008/2009 je Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana zagotovila 149.067 upravičenih dnevnih toplih obrokov med 10. in 11. uro. Od ministrstva je na podlagi zahtevkov prejela 360.742 evrov, kar predstavlja 11 odstotkov odhodkov v tem obdobju.

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je julija 2008 na spletni strani objavila javni razpis za oddajo ponudb za dostavo pripravljenih toplih obrokov dijakom. Z izbranim dobaviteljem K-Norma, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: K-Norma) je bila sklenjena pogodba o izvedbi javnega naročila od 1. 9. 2008 do 31. 8. 2009. K-Norma je v skladu z naročili Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana pripeljala pripravljene dnevne tople obroke po ceni 2,42 evra. Poleg toplih obrokov, ki jih predstavlja topla hrana v »tabloterm embalaži«²⁴, je K-Norma zagotavljala tudi »lunch paket«²⁵. Ker je K-Norma dobavljala le delno tople oziroma delno hladne obroke, prav tako ni vnaprej pripravljala raznovrstnih jedilnikov glede na smernice zdrave prehrane, je Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana v šolskem letu 2009/2010 z razpisom izbrala novega dobavitelja.

V šolskem letu 2008/2009 so dijaki uživali dnevni topli obrok v razredih. Predvidoma do šolskega leta 2010/2011 naj bi v kleti Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana s sofinanciranjem ministrstva prenovili prostore za razdelilno kuhinjo in jedilnico (v predračunski vrednosti 300.000 evrov).

Pojasnilo Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je ministrstvu 21. 9. 2009 predložila vlogo z načrti za gradnjo šolske razdelilne kuhinje in jedilnice, ki bo v kletnih prostorih šole in bo predvidoma dokončana v šolskem letu 2010/2011. S tem bo

²⁴ »Tabloterm embalaža« je zaboj iz mase, podobne stiroporu, v katerega se vloži do 36 paketov s hrano. Hrana mora obdržati visoko temperaturo do serviranja (praviloma v aluminijasti embalaži), ki se lahko reciklira.

²⁵ »Lunch paket« je raznovrsten paket hrane, ki ga lahko dijak hladnega poje v odmoru med športno vzgojo ali med laboratorijskimi vajami in je sestavljen iz npr. jabolka, pol litra vode ali soka ali čaja, sendviča ali druge hrane ter krofa ali peciva, sadnega jogurta, sadne skute, čokolade ali piškotov; vse skupaj v vrednosti subvencioniranega toplega obroka.

mogoče urediti dietno prebrano za dijake, ki to želijo. V šolskem letu 2009/2010 je Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana uvedla za dijake prvih letnikov dijaške izkaznice, z uvedbo tudi za ostale dijake bi zagotovili nadzor nad prejemom in porabo toplih obrokov za dijake na šoli.

2.4 Aktivnosti Gimnazije Kranj

Gimnazija Kranj je izbrala dobavitelja Slorest, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: dobavitelj Slorest), s katerim je sklenila pogodbo o uporabi prostorov in nujenju gostinskih storitev. V šolskem letu 2008/2009 je Gimnazija Kranj razdelila dijakom skupno 156.006 dnevni toplih obrokov. Razdelitev obrokov je potekala med 9.40 in 12.05 uro. Od ministrstva je pridobila 377.534 evrov za subvencionirano dijaško prehrano, kar predstavlja 11 odstotkov odhodkov v tem obdobju.

Gimnazija Kranj je imela do zaključka šolskega leta 2007/2008 v kleti razdelilnico šolske malice in jedilnico s stojišči. Med letnimi počitnicami 2008 so na gimnaziji preuredili razdelilnico in jo posodobili. Za vsa vzdrževalna dela je Gimnazija Kranj v letu 2008 porabila 242.488 evrov, od tega za obnovo razdelilnice in jedilnice 46.378 evrov. V jedilnici lahko naenkrat malica 126 dijakov, tako da se v šolski uri v jedilnici izmenja več kot 300 dijakov. V povprečju je dnevni topli obrok zaužilo 835 dijakov.

2.5 Aktivnosti Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana

V šolskem letu 2008/2009 je Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana zagotovila skupno 127.601 toplih obrokov dijakom in od ministrstva prejela 308.794 evrov, kar predstavlja 9,7 odstotka vseh odhodkov v tem obdobju. V isti stavbi je tudi Pedagoška fakulteta, ki je večinski lastnik in s stavbo upravlja. V sklopu glavne stavbe je Restavracija Pedagoška, ki daje v najem prostor dobavitelju Slorest za določen čas. Celotni razpisni postopek je vodila Pedagoška fakulteta. Pedagoška fakulteta je z dobaviteljem Slorest sklenila pogodbo za obdobje od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2009. Dijaki Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana so zaužili tople obroke v Restavraciji Pedagoška med 10. in 15. uro po predvidenem urniku.

Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je 20. 5. 2009 pripravila pravila in postopke nadzora nad porabo dnevni toplih obrokov. Uvedla je sistem elektronskih ključev za prijavo dijakov za dnevni topli obrok in tako tudi preverjala porabo, kar je bila, poleg predhodnega naročila dobavitelju in kontrole prisotnosti dijakov, podlaga tudi za spremljanje in nadziranje porabe dnevni toplih obrokov in evidence ter zahtevke za subvencijo od ministrstva.

2.6 Aktivnosti Srednje zdravstvene šole Celje

Srednja zdravstvena šola Celje je izvedla javni razpis in izbrala dobavitelja Bacchus, Bogomir Paj, s. p., Celje ter sklenila pogodbo za pripravo dnevni toplih obrokov za dijake ter pogodbo o najemu prostorov za pripravo in razdeljevanje hrane. S Splošno bolnišnico Celje, Celje (v nadaljevanju: Splošna bolnišnica) je 23. 9. 2008 sklenila pogodbo o sodelovanju pri izvajanju subvencioniranja prehrane dijakom, ki opravljajo obvezno prakso, in sicer po ceni 2,42 evra z dogovorjenim doplačilom dijaka za topli obrok oziroma kosilo v popoldanskem času. Prav tako je 1. 9. 2008 Srednja zdravstvena šola Celje sklenila pogodbo in se dogovorila za dobavo toplih obrokov z Domom ob Savinji, Celje (v nadaljevanju: Dom ob Savinji) za dijake, ki opravljajo obvezno prakso.

V šolskem letu 2008/2009 je Srednja zdravstvena šola Celje zagotovila skupaj 167.275 toplih obrokov med 9.00 in 15.00 uro. Ministrstvu je predložila zahteve za subvencijo v znesku 404.806 evrov, kar predstavlja 11 odstotkov vseh odhodkov šole v šolskem letu 2008/2009.

Pravila in postopke za preskrbo z dnevnimi toplimi obroki je Srednja zdravstvena šola Celje opredelila v notranjem aktu²⁶. Srednja zdravstvena šola Celje je uvedla sistem elektronskih ključev za prijavo in preverjanje prevzetih toplih obrokov dijakov, kar je podlaga za kontrolo in usklajevanje naročenih in prejetih obrokov, kontrolo računa dobavitelja in izdajo zahtevkov za dodelitev subvencij od ministrstva.

2.7 Povzetek ugotovitev

Ministrstvo v letu 2008 pred uvedbo ZSDijP ni pripravilo merljivih ciljev na osnovi analize, kaj želi z uvedbo ZSDijP doseči in kdaj želi te cilje doseči, ampak je določilo le splošne cilje. Iz druge analize ministrstva iz oktobra 2009 ob zaključku šolskega leta 2008/2009 pa je mogoče ugotoviti, da je bila uvedba dnevnega toplega obroka pri večini dijakov in na večini srednjih šol dobro sprejeta, kljub temu da je bila uvedena v šolsko prakso hitro in brez predhodne analize ter brez merljivih ciljev oziroma brez predvidenega uvajalnega oziroma prehodnega obdobja za srednje šole.

Ocenjujemo, da so znašali stroški zavrženih dnevnih toplih obrokov 160.000 evrov ali 0,5 odstotka vseh odhodkov ministrstva, kar kaže na slabo sestavljene jedilnike in tudi na neprimeren odnos nekaterih dijakov do hrane, saj 13 odstotkov dijakov srednjih šol hrane ne poje in jo delno ali v celoti zavrže. Ker je bilo na podlagi druge analize ministrstva ugotovljeno, da obstaja 71 odstotkov srednjih šol, ki so izvajale ročno in elektronsko evidentiranje prijav k obrokom, in 26 odstotkov srednjih šol, ki niso uvedle tovrstne evidence, ocenjujemo, da so evidence v nekaterih srednjih šolah pomanjkljive in da imajo zato nekatere srednje šole slab nadzor nad naročanjem.

Ministrstvo ni dovolj proučilo možnosti za prehodno obdobje uvajanja ZSDijP, izvajanje notranjega in zunanega nadzora izvajanja določb ZSDijP in kakovosti prehrane ter neustreznega usposabljanja kadra. Izvajanje ZSDijP zaradi premajhnih prostorskih kapacitet v mnogih srednjih šolah posega v organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa in podaljšuje čas prisotnosti dijakov, kar je težava predvsem za dijake vozače. Srednje šole so imele pred šolskim letom 2008/2009 manj kot pet mesecev časa, da se prilagodijo in uvedejo dnevne tople obroke za dijake; pri tem so bile v skladu z ZSDijP določene kazni za ravnatelje, ki dnevnih toplih obrokov v srednjih šolah ne bi zagotovili.

Čeprav v ZSDijP ni predvideno prehodno obdobje, so srednje šole dijakom večinoma zagotovile dnevno tople obroke, nekatere med njimi so za naročanje in porabo uvedle elektronsko evidenco, ponudile dijakom več menijev in ustrezno organizirale šolski urnik. Ocenjujemo, da 23 odstotkov srednjih šol v šolskem letu 2008/2009 zaradi različnih razlogov doslej še ni zagotovilo dijakom pravice do dnevnih toplih obrokov. To ne predstavlja le kršitve 2. člena ZSDijP, ampak pomeni tudi, da je treba na podlagi analize ter sodelovanja srednjih šol in ministrstva čim prej pripraviti načrte za ureditev materialnih (sofinanciranje investicij) in drugih pogojev pri uvajanju dijaške prehrane. Število srednjih šol, ki niso zagotovile dnevnih toplih obrokov, je večje, kot jih je ocenjevalo ministrstvo na podlagi prve analize iz septembra 2008, ko jih je ocenilo le na tri odstotke oziroma na štiri srednje šole.

---

²⁶ Pravila in postopki za dnevne tople obroke Srednje zdravstvene šole Celje so bila sprejeta septembra 2008.

V šolskem letu 2008/2009 je v povprečju koristilo pravico do dnevnega toplega obroka 79 odstotkov vseh vpisanih dijakov, kar je za prvo uvajalno obdobje visok odstotek, oziroma ni koristilo zakonske možnosti do dijaške prehrane okoli 21 odstotkov dijakov. Ministrstvo načrtuje, da bo s sofinanciranjem omogočilo srednjim šolam prostorske pogoje za dijaško prehrano, vendar ni pripravilo zbirnega in podrobnejšega finančnega načrta po letih in posameznih srednjih šolah.

Na osnovi prejetih odgovorov anketiranih srednjih šol in na tej podlagi izdelane druge analize ministrstva je razvidno, da so srednje šole navajale predvsem naslednje:

- na nekaterih srednjih šolah obstajajo prostorske težave, ki jih brez sofinanciranja ministrstva ne morejo rešiti;
- ministrstvo ni pripravilo podrobnejšega finančnega in terminskega načrta po srednjih šolah in zbirno za zagotovitev materialnih pogojev za izvajanje dijaške prehrane;
- v srednje šole je treba uvesti enotno metodologijo in programsko opremo za evidentiranje naročanja, porabe in nadzora šolskih obrokov ter nadzor nad porabo proračunskih sredstev;
- izboljšati je treba odnos dijakov do prehranjevanja in zmanjšati organske odpadke pri hrani;
- preveriti je treba, ali so vsi dobavitelji srednjim šolam zagotovili v skladu s pogodbo kvalitetno dobavo hrane v skladu s smernicami zdravega prehranjevanja;
- proučiti je treba rešitve glede urnikov prehranjevanja v šolah in
- s pomočjo ustreznih politik in ukrepov ministrstva povečati število srednjih šol, ki bodo dodatno zagotovile dijakom šolsko prehrano, in povečati število dijakov, ki jo bodo uživali.

Ministrstvo načrtuje, da bo z novo postavljenimi cilji in ukrepi ter s spremembo predpisov v sodelovanju z ravnatelji šol prispevalo k izboljšanju sistema uvedene dijaške prehrane, nadomestilo topli obrok z zdravim obrokom, izboljšalo odnos do hrane in prehrabnih navad šolskih otrok, z uvedbo kombinacije univerzalne pravice s subvencijo glede na socialni status dijakov s sofinanciranjem prispevalo k povečanju števila srednjih šol in dijakov, da bodo v večjem številu uvedli oziroma zaužili malice v šolah, ter poenotilo in izboljšalo sistem elektronskih evidenc oziroma nadzora nad naročanjem, porabo in financiranjem šolskih malic.

Na petih srednjih šolah, pri katerih je potekala revizija, je v šolskem letu 2008/2009 v povprečju prejela obroke večina oziroma 83 odstotkov vpisanih dijakov; pri tem je Ekonomska šola Novo mesto zaradi prostorskih in drugih razlogov zagotovila dijakom le hladne obroke, Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana pa tople in hladne obroke zaradi nezmožnosti dobavitelja, da bi za vse na malico prijavljene dijake dobavljala tople obroke. Srednje šole so v šolskem letu vzpostavile evidence in kontrole nad naročeno in dobavljeno šolsko prehrano. Ekonomska šola Novo mesto in Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana sta med izvajanjem revizije pričeli z aktivnostmi za zagotovitev prostorskih ureditev na šoli tako, da bosta imeli obe srednji šoli s šolskim letom 2010/2011 razdelilnico in kuhinjo, kjer bodo lahko dijaki zaužili dnevno topli obrok.

3. URESNIČEVANJE SMERNIC ZDRAVEGA PREHRANJEVANJA

Da bi ugotovili, kako uspešni so bili ministrstvo in pet srednjih šol v šolskem letu 2008/2009 pri zagotavljanju obveznega toplega obroka dijakom, nas je zanimalo, *kako uspešno so srednje šole uresničevale smernice zdravega prehranjevanja*.

Pojasnila in ugotovitve, ki so v nadaljevanju, povzemamo na podlagi preliminarne delnega poročila IVZ. IVZ je namreč 16. 11. 2009 poslal ministrstvu preliminarno delno poročilo o prehranski kakovosti dijaških obrokov v šolskem letu 2008/2009 na podlagi jedilnikov za maj 2009. IVZ je, da bi ugotovil, ali so ponujeni obroki v skladu z določili ZSDijP, opravil pregled in oceno kakovosti prehrane dijakov v srednjih šolah. Rezultati analize so namenjeni predvsem strokovni podpori srednjim šolam pri izboljšanju ponudbe in odpravi pomanjkljivosti v sistemu organizirane prehrane dijakov.

Na IVZ so želeli ugotoviti, katera živila in vrste jedi sestavljajo dnevni topli obrok v srednjih šolah ter skladnost s priporočili, ki jih opredeljujejo smernice zdravega prehranjevanja. Srednje šole so prejele tudi praktikum zdravega prehranjevanja za dijake, ki vsebuje praktične primere uravnoteženih jedilnikov in prikaz načrtovanja zdravih obrokov, občasnih brezmesnih obrokov in obrokov za izbrano dietno prehrano. Srednjim šolam se priporočajo jedilniki, ki so pestro sestavljeni in vključujejo živila iz vseh priporočenih skupin živil. Srednje šole naj bi glede na čas pouka ponudile dopoldansko malico, kosilo ter pri popoldanskem pouku tudi popoldansko malico. Dnevni topli obrok naj bi bil ponujen po drugi šolski uri oziroma tako, da se dijakom omogoči zdravo navado zajtrkovanja pred poukom.

Določiti samo sestavo obroka ni dovolj, saj smernice zdravega prehranjevanja priporočajo, da se za uživanje vsakega obroka nameni dovolj časa, obroki pa morajo biti ponujeni v okolju in na način, ki vzbuja pozitiven odnos do prehranjevanja v ustrezno opremljenih šolskih jedilnicah. Pri načrtovanju prehrane je treba upoštevati tudi želje dijakov ter jih uskladiti s priporočili energijsko-hranilne in kakovostne sestave ter splošne zdravstvene ustreznosti ponujenih obrokov.

V raziskavo je bilo vključenih 126 srednjih šol, gimnazij oziroma zavodov v Republiki Sloveniji. Na anketo se je odzvalo 120 gimnazij, srednjih šol in zavodov s 130 izpolnjenimi anketnimi vprašalniki, saj so posamezne šole oziroma zavodi lahko pošiljali tudi po več vprašalnikov glede na organizacijske enote; en vprašalnik ni bil upoštevan, šest šol se ni odzvalo. V skladu z navodili za poročanje in na zahtevo ministrstva je, poleg odgovorov na anketni vprašalnik, posredovalo jedilnike 113 šol oziroma zavodov, medtem ko ostale šole jedilnikov niso posredovale. To je predstavljalo 49 odstotkov vseh srednjih šol, gimnazij oziroma zavodov v Republiki Sloveniji.

IVZ se je v raziskavi osredotočil na oceno prehranske kakovosti ponujenih subvencioniranih obrokov v srednjih šolah. Preverjanje prehranske kakovosti obrokov je ocenjeval na podlagi posredovanih jedilnikov. IVZ na podlagi analize ugotavlja, da je na splošno v srednjih šolah v obrokih treba zmanjšati pogostost uživanja odsvetovanih, hranilno revnih živil, ter zvečati pogostost vključevanja sadja in še zlasti zelenjave kot sestavnega dela vsakega obroka, ki je pomemben kriterij prehranske kakovosti obroka. Glede enoličnosti IVZ ugotavlja, da ni bilo opaziti pogostejše enoličnosti obrokov. O organiziranosti obrokov pa IVZ ocenjuje, da so srednje šole ustrezno uredile prehrano glede na njihove zmožnosti.

IVZ je na podlagi ocenjevanja prehranske kakovosti obrokov podal, poleg splošne ocene za 49 odstotkov vseh srednjih šol, gimnazij oziroma zavodov, posebej tudi oceno prehranske kakovosti ponujenih subvencioniranih obrokov za pet šol, pri katerih je potekala revizija, kar je razvidno iz tabele 1.

Tabela 1: Ocena prehranske kakovosti dnevnih toplih obrokov

Indikatorji	Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana	Srednja zdravstvena šola Celje	Ekonomska šola Novo mesto	Gimnazija Kranj
Upoštevanje priporočil glede vključenosti priporočenih živil/jedi	2,50	4,00	3,25	4,13	3,25
Upoštevanje priporočil glede vključenosti odsvetovanih živil/jedi in postopkov priprave	1,80	3,60	4,00	3,00	4,00
Končna ocena	2,15	3,80	3,63	3,56	3,63

Vir: preliminarno delno poročilo IVZ o prehranski kakovosti dijaških obrokov, november 2009.

Gimnazijo Jožeta Plečnika Ljubljana je IVZ ocenil s skupno končno oceno 2,15, kar je podpovprečna ocena. Kombinacijam v jedilnikih primanjkuje predvsem sadja in/ali zelenjave, ponudbo pa tudi siromašijo prepogosto vključena odsvetovana živila in postopki priprave. Obroki se uživajo med 10. in 11. uro dopoldne, kar je primeren čas.

Z nadpovprečno končno oceno 3,80 je IVZ ocenil Srednjo vzgojiteljsko šolo in gimnazijo Ljubljana, saj kombinacije v jedilnikih temeljijo na vsakokratnem vključevanju sadja in/ali zelenjave in pogostem kombiniranju s polnovrednimi živilmi ter razmeroma majhni pogostosti vključevanja odsvetovanih živil. Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana ponuja dijakom topel obrok med 10. in 15. uro, kar je primeren čas.

Kombinacije v jedilnikih temeljijo na pogostem vključevanju sadja in/ali zelenjave ter razmeroma majhni pogostosti vključevanja odsvetovanih živil, zato je IVZ Srednjo zdravstveno šolo Celje ocenil z nadpovprečno oceno 3,63. Prepogosto se uporablja samo cvrtje kot neprimeren način priprave. Srednja zdravstvena šola Celje ponuja dijakom topel obrok med 9. in 15. uro, kar je glede na začetno uro prezgodaj.

V Gimnaziji Kranj kombinacije v jedilnikih temeljijo na zelo pogostem vključevanju zelenjave in/ali sadja ter razmeroma majhni pogostosti vključevanja odsvetovanih živil in pijač. Skupna končna ocena je 3,63, kar je nadpovprečna ocena. Gimnazija Kranj ponuja malico med 9.40 do 12.05 ure, kar je primeren čas.

Skupna ocena Ekonomske šole Novo mesto ni primerljiva z ocenami toplih obrokov, saj gre za hladni obrok, pri katerem ni bilo mogoče enako vrednotiti elementov ocenjevanja, ki so bili predvideni za oceno toplih obrokov. Vendar je IVZ kljub temu ocenil jedilnike z nadpovprečno končno oceno 3,56. Kombinacije v jedilnikih temeljijo na kar pogostem vključevanju sadja in/ali zelenjave ter pogostem vključevanju polnovrednih živil in tudi rib. Ekonomska šola Novo mesto ponuja dijakom malico med 10. in 11. uro, kar je priporočen čas uživanja obroka.

Ocenjujemo, da so štiri od petih srednjih šol na podlagi jedilnikov za maj 2009 uspešno uresničile smernice zdravega prehranjevanja in druga priporočila zdrave prehrane in bile nadpovprečno ocenjene. Kombinacije v jedilnikih temeljijo na kar pogostem vključevanju sadja in/ali zelenjave ter pogostem vključevanju polnovrednih živil in tudi rib, oceno slabi le prepogosto vključevanje nekaterih odsvetovanih živil.

4. PREVERITVE PRED IZPLAČILI ZAHTEVKOV

V reviziji smo ugotavljali, kako uspešni so bili v šolskem letu 2008/2009 ministrstvo in pet srednjih šol pri zagotavljanju obveznega toplega obroka dijakom. Pri tretjem podvprašanju nas je zanimalo, *ali so ministrstvo in srednje šole pred izplačili zahtevkov za proračunska sredstva za dijaško prehrano izvedli ustrezne preveritve.*

4.1 Preveritve Ministrstva za šolstvo in šport

Ker so za zagotovitev točnih in preverjenih podatkov ter za pravilen vnos v aplikacijo ministrstva odgovorne srednje šole, je ministrstvo vzpostavilo sistem naknadnih preveritev podatkov v aplikaciji pred izplačili zahtevkov srednjim šolam tako, da nekatere naknadne preveritve opravita skrbnik področja dijaške prehrane na ministrstvu in finančna služba ministrstva.

Na ministrstvu je pripravljena posebna uporabniška aplikacija²⁷, v katero so srednje šole v šolskem letu 2008/2009 vnašale podatke o upravičeno razdeljenih toplih obrokih. Odgovorne osebe, ki imajo v srednjih šolah pravico dostopa v aplikacijo, so v šolskem letu vnašale v aplikacijo vse zahtevane podatke in potrdile zahtevke za izplačilo ministrstvu. S tem so odgovorne osebe morale preveriti in zagotoviti, da so vneseni podatki v aplikacijo točni in število razdeljenih obrokov dijakom upravičeno. V skladu z določili 4. in 8. člena ZSDijP mora srednja šola v zahtevku navesti število upravičeno razdeljenih obrokov. Srednja šola mora voditi evidenco o prisotnosti dijakov, ki dejansko prejmejo malico, in jo primerjati s številom razdeljenih obrokov. Srednje šole so nato do 10. dne v mesecu vnesle zahtevke v aplikacijo, na ministrstvu pa so izdelali skupni zahtevek za vse šole. Na ministrstvu je skrbnik področja dijaške prehrane pregledal in potrdil oziroma zavrnil nepravilne podatke srednjih šol in s podpisom potrdil skupni zahtevek. Finančna služba je preverila, ali je po srednjih šolah število obrokov manjše oziroma vsaj enako številu vpisanih ter ali so podatki bistveno odstopali glede na mesec poprej. Če je finančna služba ugotovila nepravilne podatke, je opozorila skrbnika področja dijaške prehrane, da je poskrbel za uskladitev ter vnos popravkov za zagotovitev pravih podatkov. Finančna služba je na osnovi potrjenega zahtevka pripravila odredbo za izplačilo, ki jo je podpisal skrbnik področja dijaške prehrane kot strokovna služba ter odredbodajalec ministrstva.

---

²⁷ Ministrstvo je za šolsko leto 2008/2009 vpeljalo za srednje šole računalniško aplikacijo LOGOS.SI, s katero mesečno elektronsko posredujejo obvezne podatke o številu dijakov, številu razdeljenih obrokov, številu delovnih dni po šolskem koledarju in skupnem znesku subvencije.

Na ministrstvu sta pred izplačili zahtevkov srednjim šolam skrbnik področja dijaške prehrane in finančna služba izvajala naknadne kontrolne preveritve podatkov srednjih šol v aplikaciji. Za vnos in zagotovitev pravih podatkov v uporabniško aplikacijo so odgovorne srednje šole. Kljub kontrolam na ministrstvu pa sistem, ki temelji na predpostavki, da so podatki srednjih šol v aplikaciji pravilni in preverjeni, zagotavlja subvencioniranje za naročene obroke, ki naj bi bili enaki številu razdeljenih obrokov. Točne podatke v aplikaciji zagotavljajo le tiste srednje šole, ki imajo naknadne boljše evidence in kontrole o naročenih, dostavljenih in razdeljenih dnevni obrokih v ročni ali elektronski obliki.

4.2 Preveritve obračunov dobaviteljev na srednjih šolah

Na Ekonomski šoli Novo mesto so imeli sistem naročanja in kontrole števila razdeljenih dnevni obrokov. Evidenco vodita dva zaposlena, zadolžena za izvedbo dijaške prehrane. Ekonomska šola Novo mesto tedensko pošilja dobavitelju okvirno naročilo hladnih šolskih malic na evidenčnem obrazcu, ki ga, če pride do sprememb oziroma odstopanj, spremeni dan pred končnim naročilom. Dejansko porabo naročenih hladnih malic po seznamu dnevni naročil za posamezne razrede kontrolirata zaposleni v razdelilnici. Za Ekonomsko šolo Novo mesto je dobavitelj izstavljal račune za šolske malice na osnovi predhodno usklajenih evidenc in podatkov o številu naročenih oziroma dostavljenih dnevni obrokov.

Na Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana so naročali šolske malice prek posebnega računalniškega programa, ki ga je pripravil dobavitelj. Dobavitelj je na podlagi zbranih naročil ugotovil število naročenih obrokov, za katere razrede in število naročenih obrokov za posamezni razred. Dijaki so dnevno prevzemali tople obroke v posebnih embalažah za ves razred in s podpisom potrdili prevzem naročenega števila obrokov, kar je bila podlaga za kontrolo prevzetih in razdeljenih obrokov. Na koncu meseca so elektronsko in telefonsko uskladili število prejetih in razdeljenih obrokov, dobavitelj pa je izdal račun.

Na Gimnaziji Kranj ni bilo mogoče vnaprej naročati dnevni toplih obrokov. Gimnazija Kranj je dnevno naročala število obrokov na podlagi podatkov za prisotnost glede na leto poprej oziroma odsotnost dijakov in števila zaužitih obrokov oziroma ostankov hrane. Tako je Gimnazija Kranj na podlagi ocene zmanjšala število naročenih obrokov. V šolskem letu 2008/2009 še niso imeli primera, ko dijaki ne bi dobili dnevni toplih obrokov, občasno pa so res posamezni obroki tudi ostali in končali v organskih odpadkih. Dobavitelj je vodil evidenco dnevno razdeljenih obrokov, ki so jih razdelili in poslali iz centralne v šolsko kuhinjo. Konec meseca je dobavitelj poslal v pregled in potrditev spisek dnevni naročil, ki jih je Gimnazija Kranj preverila s svojimi naročili. Na osnovi potrjenih naročil je dobavitelj izstavil račun. Mesečno je Gimnazija Kranj preverjala, da zaračunani obroki niso bili višji od števila vseh naročenih obrokov šole.

Na Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana so za dijake, ki so zaužili tople obroke, uvedli elektronski sistem, s katerim so se dijaki elektronsko s številko ključka in geslom prijavi dobavitelju za določen meni ter se ob prevzemu hrane identificirali v računalniško bazo, ki jo vodi dobavitelj. Vsaka uporaba ključka je omogočila evidenco, koliko toplih obrokov je bilo razdeljenih in katerim dijakom. Dobavitelj Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana ni dostavljal izpiskov evidenc dijakov, ki so prejeli dnevne tople obroke. Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je zato za preverjanje porabe malic uvedla notranje kontrole s prednaročili dobavitelju za naslednji delovni dan, ki so odražali dejansko prisotnost dijakov. Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je za dobavitelja pripravila tudi okvirni tedenski seznam naročil obrokov za teden vnaprej, ki se je potem prilagajal na dnevni ravni glede na odsotnost dijakov. Ker so posamezni dijaki opravljali nekatere obveznosti izven Srednje vzgojiteljske šole

in gimnazije Ljubljana (npr. v vrtcih, osnovnih šolah, prisotnost na tečajih s področja športa in didaktičnih ur), so bile podlaga za kontrolo obračunov zunanjih dobaviteljev prehrane imenski seznama dijakov, ki so dejansko prejeli obroke. Vsi mesečni obračuni dobaviteljev so bili preverjeni prek sistema prednaročil glede na prisotnost dijakov, prek naročilnice in priloge imenskega seznama dijakov, ki so zaužili obroke zaradi šolskih obveznosti izven šole.

Srednja zdravstvena šola Celje je imela za zagotavljanje dnevni toplih obrokov sklenjene pogodbe z dobaviteljem na Srednji zdravstveni šoli Celje in z zunanjima dobaviteljema, kjer so bili dijaki na strokovnem pouku. Na Srednji zdravstveni šoli Celje imajo zunanji elektronski sistem vodenja naročenih in izdanih obrokov. Dijaki, ki so naročeni na šolsko malico, imajo elektronske ključke oziroma čipe, s katerimi se predhodni dan prijavijo na topli obrok za naslednji dan in tudi evidentirajo prevzem dnevnega toplega obroka. Evidence upravičencev so sprotne, kadar pride do sprememb zaradi izpisov ali naknadnih vpisov dijakov. Kadar so bili dijaki odsotni, so morali starši do 8. ure zjutraj v tajništvo odjaviti malice. Dobavitelj je najkasneje do 5. v mesecu izdal račun za mesec poprej in priložil izpis razdeljenih obrokov po dnevih. Dnevne izpise dobavitelja je Srednja zdravstvena šola Celje kontrolirala z izpisi v šolskem računalniku, saj sistem omogoča povezavo z računalnikom dobavitelja. Srednja zdravstvena šola Celje je kontrolirala tudi število izostankov dijakov, ki so zapisani v dnevnikih in število izdanih obrokov oziroma občasno naredila kontrole. Pri zagotavljanju šolske malice pri zunanjih dobaviteljih vodijo evidenco mentorji praktičnega pouka, ki imajo sezname dijakov in vanje vnesejo podatke o prevzetih obrokih v menzi Splošne bolnišnice in v Domu ob Savinji. Evidence mentorjev praktičnega pouka šola preveri s prejetimi računi obeh dobaviteljev in podpisnimi listi dijakov ter pri Domu ob Savinji še z evidenco kuhinje o številu razdeljenih obrokov dijakom.

4.3 Preveritve naročenih in prevzetih obrokov na srednjih šolah

Ekonomska šola Novo mesto pošlje dobavitelju okvirno tedensko naročilo, ki se lahko zaradi odstopanj spremeni en dan prej. Ekonomska šola Novo mesto ima z dobaviteljem dogovor, da mora javiti naročilo en dan vnaprej. Razredniki vsak dan do 9. ure zjutraj posredujejo pomočniku ravnatelja število obrokov za razred za naslednji dan, ki skupne podatke po oddelkih šole posreduje dobavitelju. Ekonomska šola Novo mesto vodi računalniško evidenco naročenih malic in kontrolira porabo v razdelilnici po pripravljenem seznamu dnevni naročil za posamezni razred. Ekonomska šola Novo mesto je sproti preverjala odziv dijakov na sestavo in kvaliteto malice, kljub temu se je dogajalo, da je vsak dan nekaj hrane ostalo. Takrat sta zaposleni v šolski razdelilnici ponudili ostanke hrane drugim dijakom, saj je po prevzemu ne morejo vrniti dobavitelju. Ekonomska šola Novo mesto je v šolskem letu 2008/2009 posredovala ministrstvu zahtevek prek aplikacije za izplačilo subvencije za dijaško malico, ko so z dobaviteljem za obračunski mesec preverili in uskladili naročeno in dobavljeno število obrokov.

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je uvedla tedensko naročanje prek računalniškega programa dobavitelja, kjer so sporočali število vseh obrokov in po razredih. Na podlagi podpisanega prevzema števila obrokov v embalaži za ves razred, kar so naredili dežurni dijaki za posamezne razrede, je Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana kontrolirala število prevzetih in razdeljenih obrokov po posameznih razredih in skupno. Zaradi prostorskih omejitev in odmerjenega časa za malico Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana ni dodatno uvedla, da bi vsak dijak dnevno potrdil prevzem malice, kar bi zagotovilo točen podatek o dejansko zaužitih obrokih dijakov. Mesečno sta Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana in dobavitelj uskladila število naročenih in prejetih obrokov malic, na podlagi česar je dobavitelj izstavil račun. Pooblaščen osebja je pregledala račune s prilogami dobavitelja za obračunski mesec ter preverila, če se izpisi dobavitelja

ujemajo s šolskimi evidencami, ter po preveritvi vnesla zahtevane podatke za zahtevek v aplikacijo ministrstva.

Gimnaziji Kranj je dobavitelj vodil evidenco dnevno razdeljenih obrokov, ki jih iz centralne evidence razdeli in pošlje v razdelilno kuhinjo, prav tako je dobavitelj vodil evidenco organskih odpadkov. Gimnazija Kranj je naročala dobavitelju manjše število obrokov, kot je bilo vpisanih dijakov na podlagi predvidene prisotnosti dijakov na šoli po mesecih za leto poprej, zaradi gospodarnega obnašanja z upoštevanjem dnevnih in mesečnih organskih ostankov malic. Gimnazija Kranj ni preverjala dejansko prejetih dnevnih toplih obrokov dijakov in zatrjuje, da je zahtevek ministrstvu lahko samo enak naročilu, ki ga je posredovala dobavitelju.

Dobavitelj Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana v prostorih Pedagoške fakultete za dijake, ki so prejeli obroke, ni zagotavljal imenskih evidenc o razdeljenih obrokih. Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je uvedla okvirni tedenski seznam in prednaročila malic za naslednji dan, upošteva dnevne odsotnosti dijakov ter s tem skušala vpeljati sistem zaračunavanja razdeljenih obrokov za dijake, ki so bili prisotni pri pouku. Ta prednaročila so bila osnova za izdajo računa dobavitelja, preveritev ter uskladitve mesečnih obračunov za dnevno prisotne dijake in za vnos podatkov v aplikacijo in izdajo zahtevka za izplačilo proračunskih sredstev po načelu, da so naročeni obroki tudi porabljeni. Ko so dijaki zaradi šolskih obveznosti prejeli obroke zunaj šole, pa so bili šoli predloženi obračuni zunanjih dobaviteljev (vrtci, organizatorji tečajev ipd.) s prilogami z imeni dijakov, ki so prejeli obroke, na podlagi tega pa so bile opravljene takojšnje kontrole. S tem so bili zagotovljeni podatki o dejanski porabi obrokov dijakov pri zunanjem dobavitelju ter vnos v aplikacijo in izdajo zahtevka ministrstvu.

Pojasnilo Srednje vzgojiteljske šole in gimnazije Ljubljana

Ker se Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana z dobaviteljem ni uspela dogovoriti glede vodenja evidenc, kontrole in imenskega seznama dijakov, ki so prejeli dnevne tople obroke na šoli, je uvedla, poleg sistema prednaročil in dnevnih naročil, tudi dnevne kontrole prisotnosti dijakov, s čimer je bila zagotovljena boljša podlaga za kontrolo razdeljenih obrokov in zaračunanih obrokov. Z uvedbo dodatnih kontrol so skušali zagotoviti točne mesečne podatke o dejanski porabi obrokov po razredih in izboljšati odnos dijakov do dnevnega toplega obroka.

Srednja zdravstvena šola Celje je uvedla za dijake, ki prejemajo obroke pri dobavitelju elektronsko kontrolo: z elektronskimi čipi se dijaki prijavijo na obrok in potrdijo, ali so obrok prejeli, ob tem pa je imela tudi evidenco o dejanski porabi za kontrolo obračunov dobavitelja ter pregled in nadzor nad porabo dnevnih toplih obrokov dijakov. Srednja zdravstvena šola Celje je mesečne izpise dobavitelja, ki so bili priloga k računu, kontrolirala s podatki v šolskem računalniku ter s šolsko evidenco prisotnosti dijakov. Račune s prilogami ter podpisnimi listami dijakov za prevzete obroke od zunanjih dobaviteljev, ko dijaki prejmejo obroke na praktičnem pouku izven Srednje zdravstvene šole Celje, so primerjali in preverili z vnaprej pripravljenim seznamom in šolsko evidenco najavljenih ter prisotnih dijakov. Zbir vseh preverjenih podatkov o dejanski porabi obrokov je bil podlaga za vnos v aplikacijo ministrstva in pripravo mesečnega zahtevka za izplačilo proračunskih sredstev.

4.4 Povzetek ugotovitev

Ugotovili smo, da na ministrstvu pred izplačili zahtevkov srednjim šolam skrbnik področja dijaške prehrane in finančna služba izvajata naknadne kontrolne preveritve podatkov srednjih šol v aplikaciji. Za vnos in zagotovitev pravih podatkov v uporabniško aplikacijo so sicer po predpisih odgovorne srednje šole, ki morajo zato vzpostaviti ustrezne evidence in kontrole. Kljub kontrolam, ki so vzpostavljene na ministrstvu, pa sistem, ki temelji na predpostavki, da so podatki srednjih šol v aplikaciji pravilni in preverjeni, zagotavlja subvencioniranje za naročene obroke, ki naj bi bili enaki razdeljenim obrokom. Točne podatke v aplikaciji ministrstva zato zagotavljajo le tiste srednje šole, ki imajo naknadne podrobnejše evidence in kontrole o naročenih, dostavljenih in razdeljenih dijaških malicah v ročni ali elektronski obliki.

Od petih srednjih šol so štiri srednje šole poleg zakonsko zahtevanih podatkov sicer zagotovile zahtevane evidence ter preverjale naročene in dostavljene obroke oziroma razdeljene malice dijakom v ročni ali v elektronski obliki na osnovi vzpostavljene kontrole po načelu 'naročeno je tudi porabljeno', kar pa ni zagotovilo podatkov o naročenih in dejansko prejetih šolskih malicah tudi po posameznih dijakih. Šele to bi omogočilo evidenčni pregled in nadzor srednjih šol ter preverjene podatke za dejansko porabo naročenih obrokov, ki so jih srednje šole vnašale v aplikacije ministrstva.

Primer dobre prakse

Srednja zdravstvena šola Celje je uspešno uvedla ustrezne evidence in kontrole nad naročanjem in porabo dijaških malic na sedežu Srednje zdravstvena šole Celje v elektronski obliki, medtem ko sta pri opravljanju strokovnega pouka dijakov izven šole to uspešno uvedli dve srednji šoli.

To dokazuje, da bi se evidence in kontrole nad dejansko porabo dijaških obrokov ter nadzor nad obračuni dobaviteljev poenoteno in v elektronski obliki lahko vpeljale tudi v praksi drugih srednjih šol, da bi se tako kar najbolj zagotovila pravilnost vnesenih podatkov v aplikacijo ministrstva za subvencioniranje naročenih in dejansko prevzetih dijaških malic v srednjih šolah.

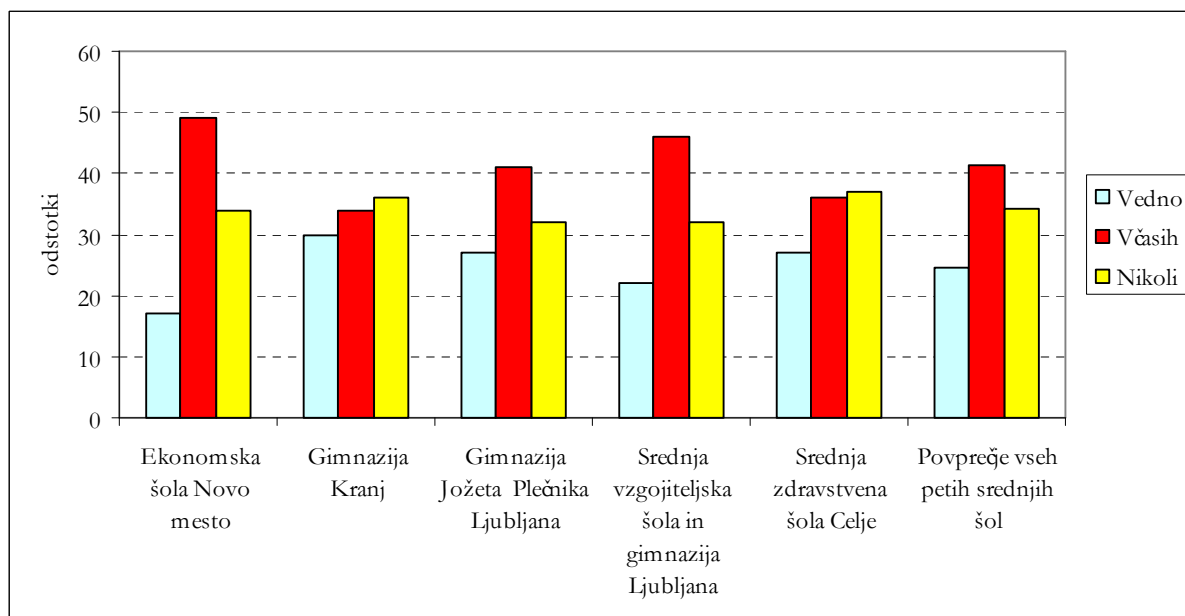
5. ANKETA

Računsko sodišče je v petih srednjih šolah izvedlo anketo o zadovoljstvu dijakov s prehrano. Pri tem nas je zanimalo, koliko anketiranih dijakov doma zajtrkuje, koliko dijakov na anketiranih srednjih šolah je imelo organiziran tople ali hladen ali oba obroka, ali so bili anketirani dijaki zadovoljni s toplo hrano in ali so bili obroki količinsko pravšnji.

5.1 Zajtrk kot del prehrane dijakov

Smernice zdravega prehranjevanja uvrščajo zajtrk med zelo pomemben del celodnevne prehrane dijakov, saj ima zaužiti zajtrk vpliv na izboljšanje spominskih zmožnosti, reakcijskega časa, pozornosti v šoli in reševanja miselnih nalog dijakov. V anketi, ki smo jo izvedli, smo dijake vprašali, ali doma zajtrkujejo. Iz analize odgovorov 483 dijakov petih srednjih šol smo ugotovili, da 24 odstotkov anketiranih dijakov zajtrkuje vedno, 41 odstotkov vseh vprašanih dijakov doma zajtrkuje včasih in da 34 odstotkov ne zajtrkuje nikoli, kar kaže na slabe prehrabene navade tretjine dijakov (slika 2).

Slika 2: Odgovori anketiranih dijakov na vprašanje: »Ali doma zajtrkuješ?«

Vir: anketa računskega sodišča dijakov v petih srednjih šolah.

5.2 Topli obroki

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je dijakom poleg toplega obroka ponujala tudi hladni obrok. Dijakom je dnevno zagotavljala dva menija toplih obrokov, in sicer mesni in vegetarijanski meni. V Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana so imeli dijaki dnevno dva topla menija, in sicer mesnega in vegetarijanskega. Trije topli meniji so bili vsak dan namenjeni dijakom Srednje zdravstvene šole Celje, Ekonomska šola Novo mesto pa je ponujala dijakom le hladen obrok. Dva topla menija, in sicer mesnega in vegetarijanskega, je ponujala dijakom tudi Gimnazija Kranj.

Tabela 2: Izkoristek pravice dijakov do dnevni toplih obrokov v petih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009

Zap. št.	Srednja šola	Število vpisanih dijakov	Dejansko število vseh prevzetih obrokov	Število delovnih dni	Ocena vseh možnih obrokov za vse vpisane dijake	Prevzeti dnevni obroki dijakov v odstotkih
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6) = (5x3)	(7) = (4:6) x 100
1.	Ekonomska šola Novo mesto	604	100.710	194	117.176	86
2.	Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	875	149.067	208	182.000	82
3.	Gimnazija Kranj	1.019	156.006	187	190.553	82
4.	Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana	817	127.601	190	155.230	82
5.	Srednja zdravstvena šola Celje	1.049	167.275	189	198.261	84
Skupaj		4.364	700.659	194	843.220	83

Vir: podatki petih srednjih šol.

Najvišje odstotke porabe dnevni obrokov sta realizirali Ekonomska šola Novo mesto s 86 odstotki in Srednja zdravstvena šola Celje s 84 odstotki od vseh prejetih obrokov. Ocenjujemo, da je v povprečju v petih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009 prejelo dnevno tople in hladne obroke 83 odstotkov vpisanih dijakov (tabela 2 in priloga 2). V tej oceni sta vključeni tudi Ekonomska šola Novo mesto, ki je zagotovila le hladne malice, ter Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, kjer smo na podlagi odgovorov 100 anketiranih dijakov ocenili, da je prejelo dnevne tople obroke 58 odstotkov dijakov in da je 42 odstotkov dijakov zaužilo hladne obroke²⁸.

Z uvedbo ZSDijP je subvencioniran dnevni topli obrok, zato smo na podlagi prejetih 483 odgovorov dijakov ugotovili, koliko dijakov je prejelo dnevne tople ali hladne obroke (tabela 3).

²⁸ Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana dobavitelj ni zagotovil dovolj toplih obrokov, dijaki so dobili hladne malice zaradi zunanjih šolskih in drugih obveznosti (npr. interesne dejavnosti s področja kulture in športa) in drugih razlogov.

Tabela 3: Odgovori anketiranih dijakov na vprašanje »Ali imate na srednji šoli organiziran topel ali hladen obrok ali oba obroka?«

Srednja šola	Število odgovorov za topli obrok	Število odgovorov za hladni obrok	Ni odgovorov	Skupaj
Ekonomška šola Novo mesto	0	82	1	83
Gimnazija Kranj	100	0	0	100
Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	58	42	0	100
Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana	99	0	1	100
Srednja zdravstvena šola Celje	99	0	1	100
Skupaj	356	124	3	483
V odstotkih	74	26	0	100

Vir: anketa računskega sodišča v petih srednjih šolah.

V šolskem letu 2008/2009 so tri srednje šole, in sicer Gimnazija Kranj, Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana in Srednja zdravstvena šola Celje v celoti zagotovile dijakom pravico do dnevnih toplih obrokov. Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je zagotovila pravico do dnevnih toplih obrokov dijakom 58-odstotno, medtem ko je Ekonomška šola Novo mesto zagotovila večini dijakov le hladne malice. V štirih srednjih šolah od petih so zagotovili v 74 odstotkih dnevni topli obrok.

Pojasnilo Ekonomske šole Novo mesto

V šolskem letu 2008/2009 ni bilo mogoče zagotoviti dijakom pravice do dnevnega toplega obroka, ker ni bilo prostorskih pogojev. Dijakom so od začetka šolskega leta nudili hladen obrok v skladu s smernicam zdravega prehranjevanja. V šolskem letu 2009/2010 pripravljajo načrte in dokumente za investicijo, da bi v šolskem letu 2010/2011 lahko zagotovili dijakom dnevni topli obrok.

Pojasnilo Gimnazije Jožeta Plečnika

Dobavitelj v šolskem letu 2008/2009 ni dostavljal dovolj dnevnih toplih obrokov, zato je imela več kot polovica dijakov na razpolago dnevne tople obroke, ostali dijaki pa zdrave hladne obroke. V šolskem letu 2009/2010 so na podlagi javnega razpisa izbrali drugega dobavitelja, ki dostavlja dnevne tople obroke za vse dijake.

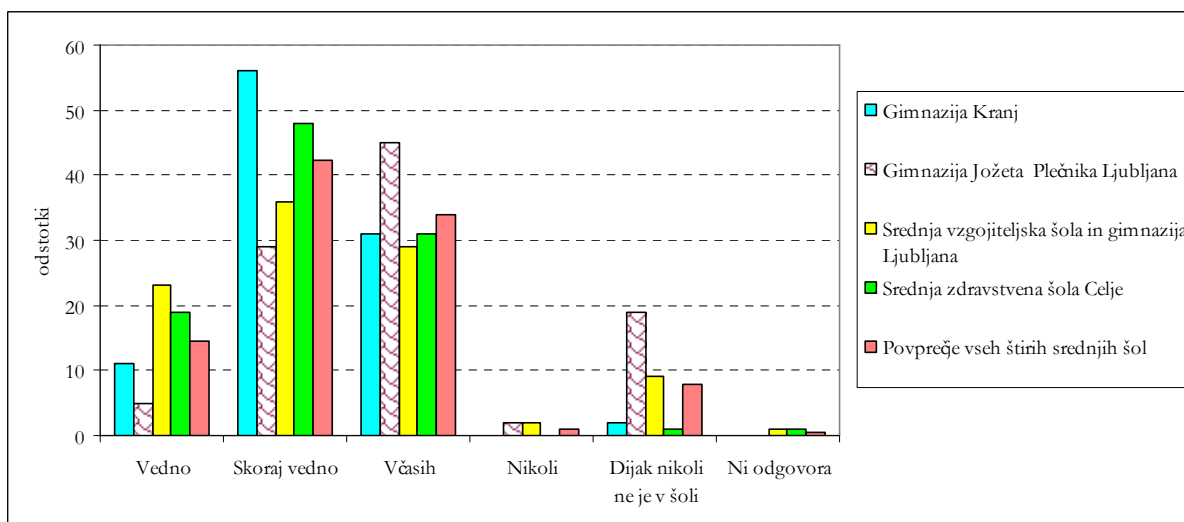
5.3 Zadovoljstvo dijakov z dnevnim toplim obrokom

Tudi iz analize odgovorov dijakov na vprašanje »Ali si zadovoljen s toplo hrano?« smo ugotovili, da je 60 odstotkov dijakov na Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana vedno in skoraj vedno zadovoljnih. Na Srednji zdravstveni šoli Celje ter Gimnaziji Kranj je 67 odstotkov dijakov, ki so vedno in skoraj vedno zadovoljni z dnevnim toplim obrokom. Dijaki Ekonomske šole Novo mesto na anketo niso odgovarjali, ker so imeli organizirano samo hladno malico. Od 47 odstotkov dijakov Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana, ki so zaužili dnevni topli obrok, je 42 odstotkov dijakov vedno ali skoraj vedno zadovoljnih, medtem ko jih je 55 odstotkov zadovoljnih le včasih. Na štirih srednjih šolah, ki imajo organiziran dnevni

topli obrok, je odgovorilo kar 60 odstotkov dijakov, da so vedno ali skoraj vedno zadovoljni z dnevnim toplim obrokom. Pregled po posameznih srednjih šolah je razviden s slike 3.

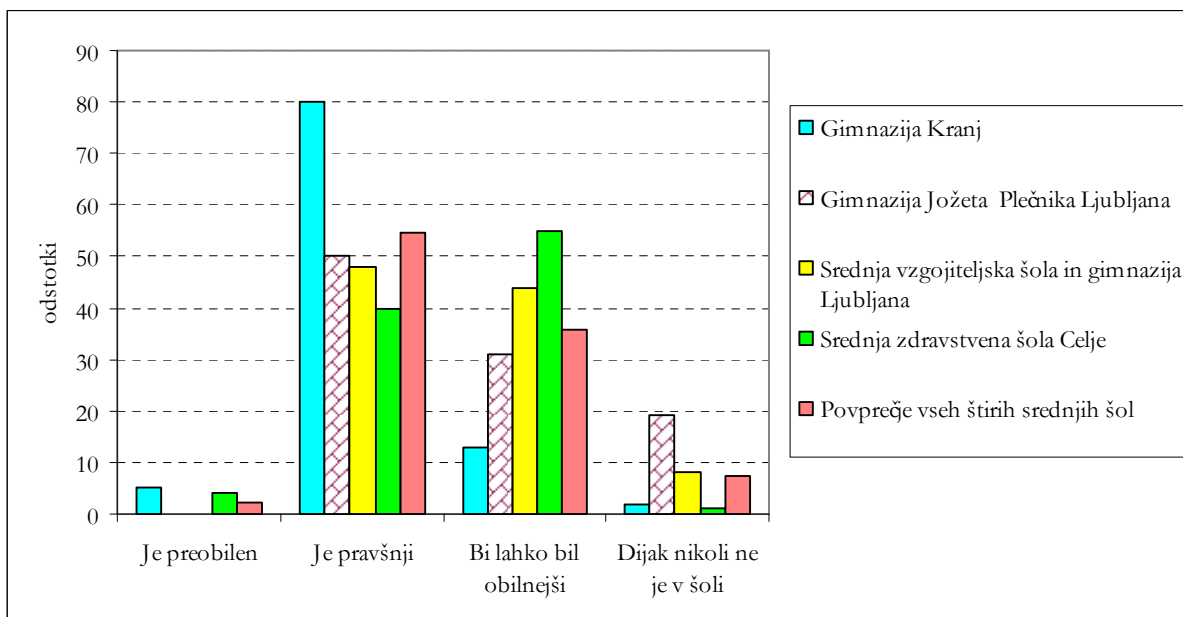
Slika 3: Odgovori anketiranih dijakov na vprašanje: »Ali si zadovoljen s toplo hrano?«

Vir: anketa računskega sodišča v petih srednjih šolah.

Dijake smo vprašali, ali je topli obrok količinsko ustrezen. V štirih srednjih šolah je 55 odstotkov anketiranih dijakov odgovorilo, da je dnevni topli obrok količinsko pravi, 36 odstotkov dijakov pa je odgovorilo, da bi bil dnevni topli obrok lahko obilnejši. Za preostalih devet odstotkov dijakov smo večinoma ugotovili, da nekateri dijaki malice na šoli nikoli ne jedo. Pri tem so odgovorili dijaki Gimnazije Kranj, da so zadovoljni s količinskimi obroki v kar 80 odstotkih, kar je največ, oziroma dijaki Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana, ki so prejeli tople obroke, da so zadovoljni le v 50 odstotkih primerov. Dijaki Ekonomske šole Novo mesto niso odgovarjali na to vprašanje, ker imajo organizirano samo hladno malico. Pregled odgovorov po posameznih srednjih šolah je razviden s slike 4.

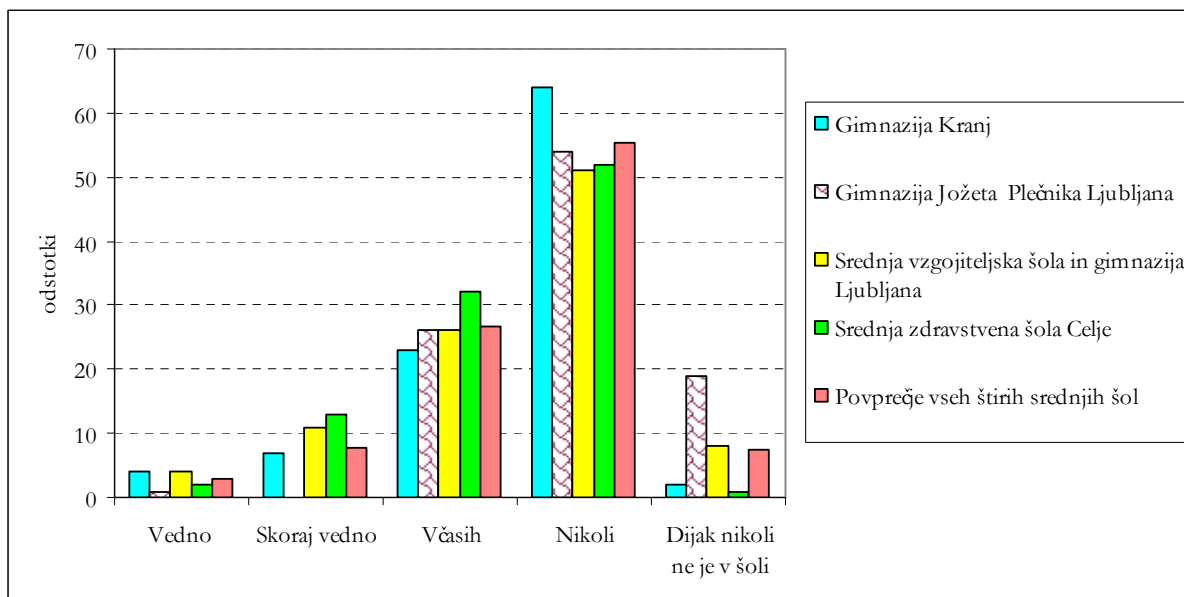
Slika 4: Odgovori anketiranih dijakov na vprašanje: »Ali je topli obrok količinsko ustrezen?«

Vir: anketa računskega sodišča v petih srednjih šolah.

Dijake smo vprašali, ali so upoštevane njihove želje pri jedilnikih. Iz odgovorov je razvidno, da v 55 odstotkih srednje šole nikoli ne upoštevajo želja dijakov, da jih upoštevajo le včasih, pa je odgovorilo 27 odstotkov dijakov. Pri tem je na Gimnaziji Kranj kar 64 odstotkov anketiranih dijakov odgovorilo, da njihove želje niso nikoli upoštevane. Na podlagi odgovorov sklepamo, da sicer vodstva srednjih šol skušajo zagotoviti zdrave obroke, vendar pa bi morale srednje šole glede načrtovanih jedilnikov za mnenje z anketami ali drugače pogosteje povprašati tudi same dijake in na tej podlagi delno tudi prilagajati jedilnike. Pregled odgovorov po posameznih srednjih šolah je razviden s slike 5.

Slika 5: Odgovori anketiranih dijakov na vprašanje: »Ali so upošteevane želje dijakov pri jedilnikih?«

Vir: anketa računskega sodišča v petih srednjih šolah.

V šolskem letu 2008/2009 je bilo kar 60 odstotkov anketiranih dijakov na štirih srednjih šolah, ki imajo organizirano toplo malico, vedno in skoraj vedno zadovoljnih s toplimi obroki. V povprečju je na štirih srednjih šolah 55 odstotkov dijakov odgovorilo, da je topli obrok količinsko ustrezen, 36 odstotkov dijakov pa je menilo, da bi bil topli obrok lahko obilnejši. Iz odgovorov je razvidno, da v 55 odstotkih ne upoštevajo dovolj želja dijakov oziroma, da jih upoštevajo le včasih, pa je odgovorilo 27 odstotkov dijakov.

6. MNENJE

Revidirali smo uspešnost zagotavljanja obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009 pri Ministrstvu za šolstvo in šport in na Ekonomski šoli Novo mesto, Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana, Gimnaziji Kranj, Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana ter Srednji zdravstveni šoli Celje.

Da bi lahko izrekli mnenje o uspešnosti ministrstva in petih srednjih šol pri zagotavljanju obveznega toplega obroka dijakom v šolskem letu 2008/2009, smo ocenjevali njihovo uspešnost pri uvajanju dijaške prehrane, uresničevanju smernic zdravega prehranjevanja in izvajanju preveritev pred izplačili zahtevkov za proračunska sredstva za dijaško prehrano.

6.1 Ministrstvo za šolstvo in šport

Ministrstvo za šolstvo in šport pred uvedbo Zakona o subvencioniranju dijaške prehrane *ni pripravilo merljivih ciljev* na podlagi analize, kaj želi z uvedbo tega zakona doseči. Določilo je le splošne cilje, zato ni bilo mogoče analizirati načrtovanih in uresničenih ciljev za uvedbo dnevnih toplih obrokov v srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009.

Ob zaključku šolskega leta je kar 77 odstotkov srednjih šol dijakom ponujalo dnevni topli obrok. Pravico do šolske prehrane je izkoristilo 79 odstotkov dijakov. Dijaki so zaužili šolsko malico v lastni jedilnici le v 55 odstotkih srednjih šol, saj vse srednje šole niso imele zagotovljenih prostorskih pogojev. 71 odstotkov srednjih šol je zagotovilo pisno in elektronsko evidentiranje prijav k naročanju, 80 odstotkov srednjih šol pa je vzpostavilo pisno in elektronsko evidentiranje prevzetih obrokov. Od 87.501 vseh vpisanih dijakov je le 113 vložilo pritožbe v zvezi s prehrano. 80 odstotkov dijakov je kot še kar ustrezno ocenilo izbor jedi, kvaliteto obrokov in ustreznost ure prehranjevanja. Kar 73 odstotkov vseh srednjih šol v celoti in 21 odstotkov delno upošteva smernice zdravega prehranjevanja. Dnevni topli obrok je bil pri večini dijakov in srednjih šolah dobro sprejet, kljub temu da je bil uveden v šolsko prakso hitro in brez predhodne analize ter brez merljivih ciljev oziroma brez predvidenega uvajalnega oziroma prehodnega obdobja za srednje šole.

Ocenjujemo, da so v šolskem letu 2008/2009 znašali stroški zavrženih dnevnih toplih obrokov 160.000 evrov ali 0,5 odstotka vseh odhodkov ministrstva za subvencioniranje dijaške prehrane, kar kaže na neprimeren odnos nekaterih dijakov do hrane. Ocenjujemo tudi, da 13 odstotkov dijakov srednjih šol hrano delno ali v celoti zavrže.

71 odstotkov srednjih šol, ki so izvajale ročno in elektronsko evidentiranje prijav k obrokom, in 26 odstotkov srednjih šol, ki niso uvedle evidence, je imelo pomanjkljive evidence in slab nadzor nad naročanjem. 57 odstotkov srednjih šol je ročno evidentiralo prevzete obroke in 23 odstotkov elektronsko,

medtem ko 17 odstotkov srednjih šol ni zagotovilo evidenc glede prevzetih obrokov, zato obstaja tveganje, da so evidence pomanjkljive in da notranje kontrole slabo delujejo.

Ministrstvo je pripravilo obrazložitev načrta sofinanciranja vlaganj sredstev za prostorske kapacitete in opremo od šolskega leta 2009/2010 do 2011/2012 za tiste srednje šole, ki zaradi prostorskih razlogov še niso zagotovile dijakom pravice do dnevnega toplega obroka. Ministrstvo pa *ni pripravilo zbirnega in podrobnejšega načrta potrebnih vlaganj sredstev po srednjih šolah.*

Ministrstvo *ni dovolj proučilo možnosti uvedbe prehodnega obdobja uvajanja Zakona o subvencioniranju dijaške prehrane, izvajanja notranjega in zunanega nadzora glede kakovosti prehrane, usposabljanja kadra, ter dejstva, da je izvajanje zakona zaradi pomanjkanja prostorskih kapacitet v nekaterih srednjih šolah posegalo v organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa ter podaljševalo čas prisotnosti dijakov, kar je neprimerno predvsem za dijake vozače. Večinoma so srednje šole zagotovile uvedbo dnevnih toplih obrokov, nekatere med njimi so vzpostavile elektronsko obliko za preverjanje naročenih in porabljenih obrokov, dijakom pa so ponudile več menijev in ustrezno organizirale šolski urnik.*

Ministrstvo *je z uvedbo dnevnega toplega obroka na srednjih šolah in z uveljavitvijo Smernic zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah prispevalo k izboljšanju prehranjevalnih navad srednješolske mladine, kar potrjuje visok delež srednjih šol, ki so uvedle dijaško prehrano, in visok odstotek dijakov, ki so to možnost izkoristili v šolskem letu 2008/2009.*

6.2 Ekonomska šola Novo mesto

Ekonomska šola Novo mesto je v šolskem letu 2008/2009 na šoli zagotovila hladne obroke 86 odstotkom dijakov. Ker na šoli ni bilo razdelilne kuhinje in jedilnice, so dijaki zaužili hladno malico v učilnicah, zato šola načrtuje v šolskem letu 2009/2010 v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport investicijo za zagotovitev prostorskih pogojev za dnevni topli obrok.

Ekonomska šola Novo mesto je tedensko naročala in kontrolirala število razdeljenih dnevnih toplih obrokov. Ministrstvu za šolstvo in šport je posredovala mesečni zahtevek za izplačilo proračunskih sredstev, potem ko je z dobaviteljem preverila in uskladila naročeno in dobavljeno število obrokov. Ekonomska šola Novo mesto je v šolskem letu 2009/2010 postavila cilj, da preide z ročnega vodenja evidenc in kontrol na elektronsko naročanje in vodenje evidenc ter kontrole razdeljenih dnevnih toplih obrokov, kar bi, poleg prostorskih pogojev, izboljšalo tudi sistem nadzora in pravilnost podatkov.

Ekonomska šola Novo mesto v šolskem letu 2008/2009 dijakom ni zagotovila dnevnega toplega obroka, temveč le hladen obrok. Kljub temu je dijakom zagotovila zdrave obroke v skladu s smernicami za zdravo prehranjevanje. Pred vnosom v aplikacijo in izdajo zahtevkov za izplačilo proračunskih sredstev je preverjala podatke in pričela, poleg načrtovanih investicij za razdelilno kuhinjo in jedilnico ter uvedbo toplih obrokov, tudi z izboljšavo evidenc in kontrol v elektronski obliki.

6.3 Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je dijakom poleg toplega obroka ponujala tudi hladne obroke. Ker so v šolskem letu 2008/2009 dijaki zaužili šolsko malico v razredih, je Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana v šolskem letu 2009/2010 v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport pripravila načrt vlaganj v razdelilno kuhinjo in jedilnico v kletnih prostorih šole.

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je uvedla tedensko naročanje prek računalniškega programa dobavitelja, kjer je sporočala skupno število obrokov in po razredih. Mesečno je z dobaviteljem usklajevala podatke o številu naročenih in prejetih obrokov. Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je pregledala račune s prilogami dobavitelja za obračunski mesec in preverila, ali se ujemajo s šolskimi evidencami, ter po preveritvi izdala zahtevek za izplačilo proračunskih sredstev. V šolskem letu 2009/2010 je za dijake prvih letnikov poskusno uvedla dijaške izkaznice, ki jih namerava kasneje razširiti na vse letnike in tako izboljšati evidence in nadzor nad naročanjem in porabo dnevnih toplih obrokov.

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana v šolskem letu 2008/2009 ni zagotovila dnevno toplih obrokov vsem dijakom, v ponujene obroke, tako tople kot hladne, pa sta bila preredko vključena sadje in/ali zelenjava ter prepogosto vključena odsvetovana živila in postopki priprav. Podatke za izplačilo proračunskih sredstev je preverjala pred izdajo zahtevkov oziroma pred vnosom v aplikacijo. V šolskem letu 2009/2010 Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana načrtuje investicijo v razdelilno kuhinjo in jedilnico.

6.4 Gimnazija Kranj

Gimnazija Kranj je v šolskem letu 2008/2009 z zagotovitvijo prostorskih pogojev na šoli omogočila uresničevanje pravice do dnevnih toplih obrokov 82 odstotkom dijakom. Uvedla je dnevno naročanje obrokov na podlagi prisotnosti oziroma odsotnosti dijakov pri pouku za leto poprej in kontrolirala obračune dobavitelja s šolskimi evidencami. Gimnazija Kranj ni preverjala, koliko obrokov je bilo dejansko prejetih.

Gimnazija Kranj je v šolskem letu 2008/2009 uspešno uvedla dnevne tople obroke, zagotovila je ustrezne prostorske pogoje, realizirala visok odstotek udeležbe dijakov pri porabi dnevnih toplih obrokov, zagotovila zdrave jedilnike v skladu s smernicami zdravega prehranjevanja in uvedla nadzor nad naročenimi in dobavljenimi obroki pred izdajo zahtevka za izplačilo proračunskih sredstev.

6.5 Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana

Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je v prostorih jedilnice na šoli, kjer si s Pedagoško fakulteto deli prostore, v šolskem letu 2008/2009 zagotovila dnevne tople obroke 82 odstotkom dijakom. Ker dobavitelj ni zagotovil obračuna porabe obrokov po prejemnikih, je uvedla prednaročila za prisotne dijake pri pouku za naslednji dan, ki so bila osnova za izdajo računa dobavitelja, kontrolo obračuna dobavitelja ter vpis v aplikacijo Ministrstva za šolstvo in šport. Za dobavitelje izven šole, kadar so dijaki opravljali šolsko prakso zunaj šole, je bila zagotovljena evidenca in kontrola obračunov na podlagi priloženega seznama prejemnikov obrokov k računu. Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je preverjala obračune dobaviteljev in na tej podlagi izdajala zahtevke za izplačilo proračunskih sredstev.

Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana je v šolskem letu 2008/2009 uspešno uvedla dnevne tople obroke za dijake, realizirala visok odstotek udeležbe dijakov, ponudila zdrave tople obroke v skladu s smernicami zdravega prehranjevanja, uvedla pred izdajo zahtevkov, poleg šolskih evidenc, nadzor nad obračuni dobaviteljev.

6.6 Srednja zdravstvena šola Celje

Srednja zdravstvena šola Celje je v šolskem letu 2008/2009 zagotovila pravico do dnevnih toplih obrokov 84 odstotkom dijakom in uspešno uvedla ustrezne evidence in kontrole nad naročanjem in dejansko porabo malic za vse dijake v elektronski in delno ročni obliki.

Srednja zdravstvena šola Celje je v šolskem letu 2008/2009 uspešno uvedla dnevne tople obroke, realizirala visok odstotek udeležbe dijakov, zagotovila zdrave obroke v skladu s smernicami zdravega prehranjevanja, uvedla ustrezne šolske evidence in učinkovite kontrole, ki so zagotovile preverjene podatke o naročenih in razdeljenih obrokih za vnos v aplikacijo in izdajo zahtevka za izplačilo proračunskih sredstev.

7. PRIPOROČILA

Ministrstvu za šolstvo in šport priporočamo, naj:

- izdela analizo o uvedbi dijaške prehrane v šolskem letu 2008/2009 in predlaga nove zakonske rešitve šele na podlagi analize ter ob upoštevanju teoretičnih in praktičnih izkušenj;
- pripravi zavezujoče in merljive cilje ter izvedbene politike v zvezi s šolsko prehrano, ki jih bo mogoče analizirati z evalvacijo;
- na srednjih šolah uvede enotno metodologijo in programsko opremo ter prispeva k boljši ureditvi elektronskega evidentiranja prijav in porabe dijaške prehrane na srednjih šolah;
- srednjim šolam predlaga učinkovite notranje kontrole, ki bodo zagotovile podatke o dejanski porabi dijaških obrokov za vnos v aplikacijo ministrstva in izdajo zahtevkov za sredstva za šolsko prehrano;
- pri spremembi predpisov predlaga tudi nadzor nad kakovostjo prehrane otrok in mladine;
- pripravi terminski in finančni načrt investicij v prostore in opremo v tistih srednjih šolah, kjer je treba zagotoviti materialne pogoje za pripravo oziroma razdeljevanja dijaške prehrane do šolskega leta 2011/2012.

Ekonomski šoli Novo mesto, Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana, Gimnaziji Kranj in Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana priporočamo, naj:

- uvedejo učinkovite notranje kontrole za zagotovitev podatkov o dejanski porabi dijaških obrokov za vnos v aplikacijo in pripravo zahtevkov za izplačila sredstev Ministrstva za šolstvo in šport;
- večkrat med letom preverijo skladnost jedilnikov s Smernicami zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in priporočili zdrave prehrane;
- v skladu s Smernicami zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah omogočijo dijakom, da aktivno sodelujejo pri pripravi jedilnikov;
- pogosteje izvedejo ankete o zadovoljstvu z dnevnimi toplimi obroki.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Številka: 1214-1/2009/34
Ljubljana, 18. maja 2010

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Priloge: 3

Poslano:

1. Ministrstvu za šolstvo in šport, priporočeno;
2. Ekonomski šoli Novo mesto, priporočeno;
3. Gimnaziji Jožeta Plečnika Ljubljana, priporočeno;
4. Gimnaziji Kranj, priporočeno;
5. Srednji vzgojiteljski šoli in gimnaziji Ljubljana, priporočeno;
6. Srednji zdravstveni šoli Celje, priporočeno;
7. dr. Milanu Zveru, priporočeno;
8. mag. Lili Rupnik, priporočeno;
9. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
10. arhivu, tu.

8. PRILOGE

Priloga 1: Število vpisanih dijakov v javnih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009 v Republiki Sloveniji

Priloga 2: Pregled izkoristka pravice do dnevnega toplega obroka dijakov v petih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009

Priloga 3: Pregled izkoristka pravice do dnevnega toplega obroka dijakov za vse srednje šole v šolskem letu 2008/2009

Priloga 1: Število vpisanih dijakov v javnih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009 v Republiki Sloveniji

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	Skupaj
GORENJSKA						
Biotehniški center Naklo, Srednja šola	169	123	85	66	45	488
Ekonomsko gimnazija in srednja šola Radovljica	129	89	92	128	36	474
Ekonomsko-storitveni izobraževalni center Kranj, Ekonomsko-trgovska šola	118	127	165	183	122	715
Ekonomsko-storitveni izobraževalni center Kranj, Gimnazija	166	179	169	178		692
Ekonomsko-storitveni izobraževalni center Kranj, Gradbeno-storitvena šola	85	76	64	19	17	261
Gimnazija Jesenice	109	138	129	114	36	526
Gimnazija Kranj	224	238	247	238	72	1019
Gimnazija Škofja Loka	163	174	166	163		666
Srednja gostinska in turistična šola Radovljica	85	110	134	132	32	493
Srednja šola Jesenice	215	200	197	137	18	767
Šolski center Škofja Loka, Srednja šola za lesarstvo	60	69	66	40	40	275
Šolski center Škofja Loka, Srednja šola za strojništvo	180	146	127	99	35	587
Tehniški šolski center Kranj, Strokovna gimnazija	52	58	80	62	72	324
Tehniški šolski center Kranj, Strokovna in poklicna šola	216	233	223	172	64	908
SKUPAJ GORENJSKA	1971	1960	1944	1731	589	8195
GORIŠKA						
Gimnazija Jurija Vege Idrija	143	136	129	106		514
Gimnazija Nova Gorica	208	192	205	175		780
Gimnazija Tolmin	64	81	70	65		280
Srednja ekonomska in trgovska šola Nova Gorica	171	155	164	156	44	690
Srednja šola Venca Pilon Ajdovščina	167	151	146	129		593
Tehniški šolski center Nova Gorica, Biotehniška šola	90	66	67	38	40	301
Tehniški šolski center Nova Gorica, Elektrotehniška in računalniška šola	145	119	136	77	28	505
Tehniški šolski center Nova Gorica, Strojna, prometna in lesarska šola	180	176	124	99	47	626
Tehniški šolski center Nova Gorica, Tehniška gimnazija in zdravstvena šola	142	91	120	118		471
SKUPAJ GORIŠKA	1310	1167	1161	963	159	4760
JUGOVZHODNA SLOVENIJA						
Ekonomsko šola Novo mesto, Srednja šola in gimnazija	155	122	121	164	42	604
Gimnazija Kočevje	97	106	129	110	33	475
Gimnazija Novo mesto	214	215	207	218	26	880

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	Skupaj
Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija	135	159	150	171	43	658
Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Srednja šola za gostinstvo in turizem	48	85	67	87	36	323
Srednja šola Črnomelj, Gimnazija	67	57	66	89		279
Srednja šola Črnomelj, Srednja poklicna in strokovna šola	46	31	32	15		124
Srednja šola Kočevje	41	56	54	32	31	214
Šolski center Novo mesto, Srednja elektro šola in tehniška gimnazija	253	254	255	214	81	1057
Šolski center Novo mesto, Srednja gradbena in lesarska šola	114	96	102	64	47	423
Šolski center Novo mesto, Srednja strojna šola	157	156	162	110	32	617
Šolski center Novo mesto, Srednja šola Metlika	28	38	51	43		160
Šolski center Novo mesto, Srednja zdravstvena in kemijska šola	272	216	189	173	31	881
SKUPAJ JUGOVZHODNA SLOVENIJA	1627	1591	1585	1490	402	6695
KOROŠKA						
Šolski center Ravne na Koroškem, Gimnazija	182	155	168	152	30	687
Šolski center Ravne na Koroškem, Srednja šola	154	134	160	97	21	566
Šolski center Slovenj Gradec, Gimnazija	98	88	97	92		375
Šolski center Slovenj Gradec, Srednja ekonomska šola	58	50	74	101	33	316
Šolski center Slovenj Gradec, Srednja gostinsko turistična in lesarska šola	71	69	64	50	35	289
Šolski center Slovenj Gradec, Srednja šola Muta	66	39	33	12	6	156
Šolski center Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola	118	119	113	101	19	470
SKUPAJ KOROŠKA	747	654	709	605	144	2859
NOTRANJSKO-KRAŠKA						
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	80	86	87	25		278
Šolski center Postojna, Srednja šola	294	257	266	284	14	1115
SKUPAJ NOTRANJSKO-KRAŠKA	374	343	353	309	14	1393
OBALNO-KRAŠKA						
Gimnazija Antonio Sema Piran	9	7	10	15		41
Gimnazija Gian Rinaldo Carli Koper	19	16	10	16		61
Gimnazija Koper	168	172	159	166		665
Gimnazija Piran	92	85	88	73	31	369
Pomorski in tehniški izobraževalni center Portorož, Srednja šola in dijaški dom	33	56	42	46		177
Srednja ekonomsko - poslovna šola Koper	156	135	159	167	120	737
Srednja gostinska in turistična šola Izola	67	72	82	76	20	317
Srednja šola Pietro Coppo Izola	14	18	10	27	4	73
Srednja tehniška šola Koper	220	158	112	79	5	574
Srednja zdravstvena šola Izola	59	55	60	56		230

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	Skupaj
Šolski center Srečka Kosovele Sežana, Gimnazija in ekonomska šola	114	98	98	143	55	508
SKUPAJ OBALNO-KRAŠKA	951	872	830	864	235	3752
OSREDNJESLOVENSKA						
Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Gimnazija in veterinarska šola	155	143	118	127		543
Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Živilska šola	115	102	103	68	34	422
Ekonomska šola Ljubljana	193	157	143	132		625
Elektrotehniško-računalniška strokovna šola in gimnazija Ljubljana	271	245	230	235		981
Gimnazija Bežigrad, Gimnazija	259	258	245	243		1005
Gimnazija Bežigrad, Mednarodna šola	15	15	36	37		103
Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	222	220	210	223		875
Gimnazija Ledina	224	254	241	259		978
Gimnazija Litija	97	94	99	94		384
Gimnazija Moste	190	180	180	146	72	768
Gimnazija Poljane	255	244	260	224		983
Gimnazija Šentvid	174	147	155	136		612
Gimnazija Šiška	135	134	131	129		529
Gimnazija Vič	194	203	199	193		789
Srednja ekonomska šola Ljubljana	86	93	151	162	68	560
Srednja frizerska šola Ljubljana	145	144	147			436
Srednja glasbena in baletna šola Ljubljana	44	39	42	40		165
Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola Ljubljana, Srednja poklicna šola	104	119	88			311
Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola Ljubljana, Srednja strokovna šola	217	205	188	226	26	862
Srednja medijska in grafična šola Ljubljana	135	144	124	116	18	537
Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad-Ljubljana, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad	270	241	248	151	95	1005
Srednja šola Domžale, Gimnazija	61	66	58	58		243
Srednja šola Domžale, Poklicna in strokovna šola	87	86	102	92	71	438
Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica	177	127	155	179	44	682
Srednja šola tehniških strok Šiška	153	155	112	87	82	589
Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo Ljubljana	257	246	235	220		958
Srednja šola za gostinstvo in turizem v Ljubljani	165	151	160	114	89	679
Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana	184	169	176	173		702
Srednja trgovska šola Ljubljana	154	132	165	166	119	736
Srednja upravno-administrativna šola Ljubljana	186	179	212	192	56	825
Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana	191	195	215	183	33	817

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	Skupaj
Srednja zdravstvena šola Ljubljana	272	305	254	254		1085
Šolski center Ljubljana, Gimnazija Antona Aškerc	120	83	165	187	115	670
Šolski center Ljubljana, Srednja lesarska šola	113	92	85	78	39	407
Šolski center Ljubljana, Srednja strojna in kemijska šola	160	149	139	117		565
Šolski center Rudolfa Maistra Kamnik, Gimnazija	158	189	203	156	35	741
Šolski center Rudolfa Maistra Kamnik, Srednja ekonomska šola	30	57	57	53		197
Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije Ljubljana, Srednja tehniška oziroma srednja strokovna šola	131	194	174	202		701
SKUPAJ OSREDNJSLOVENSKA	6099	5956	6005	5452	996	24508
PODRAVSKA						
Biotehniška šola Maribor	88	75	78	69	26	336
Gimnazija in srednja kemijska šola Ruše	78	78	84	85	67	392
Gimnazija Ormož	26	51	60	59		196
Gimnazija Ptuj	209	205	217	203	28	862
II. gimnazija Maribor	210	219	218	210		857
III. gimnazija Maribor	248	244	250	241		983
Izobraževalni center Piramida Maribor, Srednja šola za prehrano in živilstvo	85	79	91	67	43	365
Lesarska šola Maribor, Srednja poklicna in strokovna šola	79	58	48	47	50	282
Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola in dijaški dom	103	137	92	90		422
Prva gimnazija Maribor	220	219	213	215	35	902
Srednja ekonomska šola Maribor	190	245	224	237	68	964
Srednja elektro-računalniška šola Maribor, Poklicna in strokovna šola	169	165	155	142	32	663
Srednja elektro-računalniška šola Maribor, Strokovna gimnazija	30	43	77	47	72	269
Srednja glasbena in baletna šola Maribor	27	30	26	32		115
Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor	201	166	149	106	28	650
Srednja strojna in poslovna šola Maribor	64	76	66	61	51	318
Srednja strojna šola Maribor	150	140	166	101	49	606
Srednja šola Slovenska Bistrica	158	169	167	173	26	693
Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor	152	160	153	122	44	631
Srednja šola za oblikovanje Maribor	212	191	131	61		595
Srednja trgovska šola Maribor	92	92	133	144	63	524
Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor	204	204	191	185	23	807
Šolski center Ptuj, Biotehniška šola	56	58	54	32	23	223
Šolski center Ptuj, Ekonomska šola	163	120	160	166	40	649
Šolski center Ptuj, Elektro in računalniška šola	138	146	138	102	15	539
Šolski center Ptuj, Strojna šola	120	107	102	68	40	437
SKUPAJ PODRAVSKA	3472	3477	3443	3065	823	14280

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	Skupaj
POMURSKA						
Biotehniška šola Rakičan	49	28	37	39		153
Dvojezična srednja šola Lendava	82	86	79	64	4	315
Ekonomska šola Murska Sobota, Srednja šola in gimnazija	163	111	123	120	67	584
Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer	158	177	165	159	36	695
Gimnazija Murska Sobota	143	145	167	173		628
Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota	187	214	191	124	40	756
Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci	69	82	94	86	23	354
Srednja zdravstvena šola Murska Sobota	182	150	140	111		583
SKUPAJ POMURSKA	1033	993	996	876	170	4068
SAVINJSKA						
Gimnazija Celje - Center	250	213	249	247		959
I. gimnazija v Celju	279	276	269	254		1078
Poslovno-komercialna šola Celje, Poklicna in strokovna šola	174	168	200	200	101	843
Srednja ekonomska šola Celje	112	115	124	177	72	600
Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje	173	162	156	159	49	699
Srednja zdravstvena šola Celje	274	251	242	257	25	1049
Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Srednja poklicna in strokovna šola	46	47	44	76	20	233
Šolski center Celje, Gimnazija Lava	179	174	170	188		711
Šolski center Celje, Srednja šola za elektrotehniko in kemijo	155	165	157	149		626
Šolski center Celje, Srednja šola za gradbeništvo	126	92	106	37		361
Šolski center Celje, Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko	245	211	157	71	11	695
Šolski center Celje, Srednja šola za strojništvo in mehatroniko	219	211	231	158	29	848
Šolski center Rogaška Slatina	90	63	80	66		299
Šolski center Slovenske Konjice-Zreče, Gimnazija Slovenske Konjice	58	53	62	51		224
Šolski center Slovenske Konjice-Zreče, Srednja poklicna in strokovna šola Zreče	54	26	20		19	119
Šolski center Šentjur, Srednja poklicna in strokovna šola	95	73	48	70	24	310
Šolski center Velenje, Poklicna in tehniška elektro in računalniška šola	91	107	110	111	32	451
Šolski center Velenje, Poklicna in tehniška rudarska šola	52	22	25	21	5	125
Šolski center Velenje, Poklicna in tehniška strojna šola	75	93	75	46	32	321
Šolski center Velenje, Poklicna in tehniška šola za storitvene dejavnosti	80	118	124	136	56	514
Šolski center Velenje, Splošna in strokovna gimnazija	144	144	138	133	33	592
SKUPAJ SAVINJSKA	2971	2784	2787	2607	508	11657

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	5. letnik	Skupaj
SPODNJEPOSAVSKA						
Ekonomska in trgovska šola Brežice, Poklicna in strokovna šola	100	72	77	128	21	398
Gimnazija Brežice	162	145	145	179	24	655
Šolski center Krško - Sevnica, Gimnazija Krško	47	41	53	52		193
Šolski center Krško - Sevnica, Srednja poklicna in strokovna šola Krško	132	138	146	97	32	545
Šolski center Krško - Sevnica, Srednja šola Sevnica	11	15	30	15		71
SKUPAJ SPODNJEPOSAVSKA	452	411	451	471	77	1862
ZASAVSKA						
Gimnazija in ekonomska srednja šola Trbovlje	127	121	116	128	34	526
Srednja šola Zagorje	91	50	63	48	52	304
Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje	110	102	95	43	17	367
SKUPAJ ZASAVSKA	328	273	274	219	103	1197
SKUPAJ v Republiki Sloveniji v 165 javnih šolah	21.335	20.481	20.538	18.652	4.220	85.226

Vir: podatki sektorja za srednje šolstvo Ministrstva za šolstvo in šport.

Priloga 2: Pregled izkoristika pravice do dnevnega toplega obroka dijakov v petih srednjih šolah v šolskem letu 2008/2009

Zap. št.	Naziv srednje šole	Število vpisanih dijakov v šolskem letu 2008/2009	Vsi realizirani prihodki srednjih šol v šolskem letu 2008/2009	Izplačane subvencije ministrstva srednjim šolam za obroke dijakom v šolskem letu 2008/2009	Dejansko število prevzetih obrokov dijakov v šolskem letu 2008/2009	Število delovnih dni v šolskem letu 2008/2009	Realizirani odhodki srednjih šol za dijaško prehrano dijakov v šolskem letu 2008/2009	Ocena možnih obrokov za vse vpisane dijake v šolskem letu 2008/2009	Izračun odstotka porabe obrokov dijakov v šolskem letu 2008/2009	Odstotek prevzetih subvencij od vseh prihodkov srednje šole v šolskem letu 2008/2009
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)=(7x3)	(10)=(6:2)x100	(11)=(5:4)x100
			v evrih	v evrih			v evrih			
1.	Ekonomska šola Novo mesto	604	2.969.021	243.036	100.710	194	243.718	117.176	86*	8
2.	Gimnazija Kranj	1.019	3.339.337	379.063	156.006	187	377.534	190.553	82	11
3.	Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	875	3.626.421	360.742	149.067	208	360.742	182.000	82**	10
4.	Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana	817	3.264.222	308.794	127.601	190	308.794	155.230	82	9
5.	Srednja zdravstvena šola Celje	1.049	3.332.307	404.805	167.275	189	404.910	198.261	84	12
	Skupaj	4.364	16.531.308	1.696.440	700.659	194	1.695.698	843.220	83	10

* Ekonomska srednja šola je v šolskem letu 2008/2009 zagotovila hladne obroke 86 odstotkom dijakom.

** Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana je v šolskem letu 2008/2009 zagotovila tople in hladne obroke 82 odstotkom dijakom.

Vir: podatki petih srednjih šol za šolsko leto 2008/2009.

Priloga 3: Pregled izkoristika pravice do dnevnega toplega obroka dijakov za vse srednje šole v šolskem letu 2008/2009

Naziv ministrstva	Število vseh vpisanih dijakov v srednje šole v šolskem letu 2008/2009	Vsi realizirani odhodki ministrstva v šolskem letu 2008/2009	Izplačane subvencije ministrstva za prehrano dijakov v šolskem letu 2008/2009	Dejansko število vseh prevzetih obrokov dijakov v 2008/2009	Število delovnih dni v šolskem letu 2008/2009	Ocena vseh možnih obrokov za vse vpisane dijake v srednje šole v 2008/2009	Izračun odstotka porabe dnevnih obrokov dijakov v šolskem letu 2008/2009	Odstotek izplačanih subvencij ministrstva od vseh realiziranih odhodkov v 2008/2009
	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)=(7x3)	(9)=(6/8x100)	(10)=(5/4x100)
Ministrstvo za šolstvo in šport	86.004	1.272.463.139	30.772.360	12.669.203	187	16.082.907	79	2

Vir: Ministrstvo za šolstvo in šport, direktorat za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih.

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96

